ORAS
Debesuota, šalčiau,
kiek lietaus.
Saulė teka 5:31, leidžiasi 8:05.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLII Kaina 5c Chicago 8, Ill. Antradienis, Gegužės-May 17 d., 1955 m. Price 5c 116

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

Midwest Inter. Library Center Gr.
5721 Cottage Grove Ave

MOLOTOV PASITRAUKSIAS IŠ SAVO PAREIGU

AUSTRIJA ATSIKRATYS IKI METŲ PABAIGOS 45,000 RAUDONARMIEČIŲ

Praskinsianti kelią į JT daugeliui valstybių

VIENA, Austrija. — Pasirašius Austrijos taikos sutartį, dabar austrai su nekantrumu laukia, kada pasirašiusieji ratifikuos savo parlamentuose šią sutartį ir prasidės atitraukti savo okupacines armijas.

Sutarty pasakyta, kad per 90 dienų nuo sutarties ratifikavimo ir įsigaliojimo, visos 4 okupacinės valstybės turi atitraukti savo kariuomenę, ir nė vėliau kaip iki šių metų gruodžio 31 d.

Vakarų kareivių beliko 15,000

Trys Vakarų okupacinės valstybės, nelaukdamos sutarties pasirašymo, nuolat mažino savo okupacines armijas, taip, kad šiandien jų liko tik 15,000 vyrų, veik visi amerikiečiai.

Visiškai kitaip elgėsi Sovietų Sąjunga. Savo zonon ji buvo sutraukusi ir paliko belaikanti palyginti milžinišką armiją, tris kartus didesnę, negu visus vakariečius sudėjus.

Paskutinės šeimininkavimo savaitės

Sovietai pasižadėjo nemontuoti ir negabenti fabrikų ir įrengimų, nes išsiderėjo reparacijų daugiau kaip už $300 milijonų.

Bet žinant, kaip sovietai traukiasi iš užimtų sričių, pavyzdžiui iš Šiaurinės Persijos, austrai bijo, kad jie atsitraukdami visiškai nenuteriotų Rytinės Austrijos dalies, kur dar ponavos iki sutarties įsigaliojimo.

Tikisi Amerikos pagalbos

Be Amerikos pagalbos Austrijos vyriausybė nebūtų išsivertusi iki šiol, ir neįsivaizduoja, kaip sumokės tas milijonines reparacijas sovietams.

Austrija turi visiško pagrindo tikėtis, kad Jungtinės Valstybės, padėjusios jai atgauti laisvę visomis įmanomomis diplomatinėmis priemonėmis, neleis jai sugriūti ir ūkiškai, kaip kad siekė "mažųjų tautų draugas" Sovietų Sąjunga.

Austrija, kaip neutrali valstybė numatyta priimti be kliūčių į Jungtines Tautas. Tikima ta proga, didiesiems susitarus, sovietai įleis ir visą eilę kitų valstybių, kaip Italiją, Suomiją ir kitas.

Grįžta prie skiepų

Dr. Salk serumas esąs geras

WASHINGTONAS, D. C. — Pirmadienį 16-koj Amerikos valstybių atnaujinti masiškai vaikų skiepyjimai, vyriausybės ekspertų komisijai ištyrus kelių vaistų fabrikų gaminamus Dr. Salk skiepus ir radus juos nepavojingus.

Pirmiausia norima pribaigti pirmo ir antro skyriaus mokinių pirmąjį skiepijimą, kuris buvo sulaikytas vyriausybės įsakymu.

Vyriausybės ekspertų komisija, pradėjusi tirti Dr. Salk išrastą serumą, pareiškė iš pat pradžios, kad ji visiškai neabejoja pačiu išradimu, o tik vaistų gamintojų sugebėjimu pagaminti kaip reikiant gerą serumą.

Pereitą penktadienį buvo paskelbta, kad Parke-Davis vaistų fabriko, Detroite, gamintas Dr. Salk serumas yra visiškai nepavojingas. Pirmadienį baigta tirti Ely Lilly Co., Indianapolis, Ind., gamintieji skiepai, ir pripažinta, jog jie visiškai saugūs.

Vokiečių kunigas ruošia lakūnus

Turi 17 suaukotų lėktuvų

BONA, Vokietija. — Kun. Paul Schulte įgavo "skrajojančio kunigo" vardą ne dėl to, kad jis naudotųsi lėktuvais aptarnaudamas savo parapijiečius, bet kad jis padeda tiems jaunuoliams, kurie nori pasidaryti lakūnais.

Kun. Schulte jau turi 17 lėktuvų. Sekmadienį jam padovanojo Amerikos Piper Pacer 4 vietų sportinį lėktuvą. Jis turi įsteigęs penkiose vietose aviacijos mokyklas.

Jo užsiėmimas primena tuos lakūnus mokytojus po I pasaulinio karo, kada vokiečiams buvo uždrausta aviaciją ir kada vokiečiai steigė sklandytuvų klubus, kurie paruoštų pirmuosius lakūnus Hitlerio aviacijai.

Kun. Schulte nuneigia bet kokius karinius tikslus. Jo aviacija esanti pedagoginio, auklėjančio pobūdžio atitraukti jaunimą nuo blogų darbų ir suteikti jiems malonią ir nekenksmingą pramogą.

Marš. Tito taikosi prie Vakarų bloko

Bet į sąjungas nesidėsiąs

BELGRADAS, Jugoslavija. — Maršalas Tito, Jugoslavijos diktatorius, sekmadienį užtikrino, kad jo artėjanti konferencija su Bulganinu nereiškia dabartinės politikos Vakarų valstybių atžvilgiu pasikeitimo.

Beje, į karinius blokus, ar tai būtų Rytų, Vakarų ar trečiosios jėgos (neutraliųjų) jis nesidėsiąs, kaip ir dabar neprisidėjęs, kadangi jis netikįs, kad tokie susiblokavimai gali pasitarnauti taikai.

Jokių slaptų susitarimų

Kalbėdamas Pulos uostamiesty prie Adriatikos jūros, marš. Tito tvirtino, kad konferencijoj su Kremliaus vadais nebus jokių slaptų susitarimų. Visi Vakarai žinos, ką mes būsime kalbėję ir kuo susitarę, kalbėjo Tito. Jugoslavija yra dėkinga Vakarams, ypač Jungtinėms Valstybėms, davusioms ir tebeduodančios paramos. Tegu Vakarai nemano, kad mes pereiname į kitą pusę. Mes norime su Vakarais geriausių santykių.

Bet Jugoslavija norinti gerų ir normalių santykių ir su kitomis valstybėmis, kaip Sovietų Sąjunga ir kitais Rytų bloko nariais, prisipažino Tito.

— **Buvęs Prancūzijos prezidentas V. Auriol** atvyko į Jungtines Valstybes susipažinti su šalies politiniu, ekonominiu ir kultūriniu gyvenimu.

— **San Antonio, Tex.** — Automobiliui įvažiavus į išsirikiavusią kareivių kuopą, Lackland aviacijos bazėj sužeista 29 kareiviai-naujokai, einą dirbti į virtuvę.

AUSTRIJA NEPRIKLAUSOMA. — Sovietų užsienio reikalų ministeris V. Molotov pasirašo Belviderio rūmuose Austrijos taikos sutartį. Prie stalo sėdi iš kairės į dešinę: valstybės sekr. J. F. Dulles; SSSR ambasadorius Iljičev, Molotov; Austrijos užsienio reikalų ministeris Leopold Figl; britų užsienio reikalų ministeris Harold MacMillan; britų ambasadorius sir Goeffrey Wellinger; prancūzų užsienio reikalų ministeris Antoine Pinay ir prancūzų ambasadorius Roger Lalouette.

KARO PAVOJUS MAŽĖJA, TVIRTINA BELGIJOS UŽSIENIO MINISTERIS

Paul-Henri Spaak laukia vaisių iš keturių didžiųjų valstybių vadų konferencijos

BRIUSELIS, Belgija. — Paul-Henri Spaak, Belgijos socialistų vadas ir užsienio reikalų ministeris, grįžęs iš NATO tarybos konferencijos Paryžiuj, pareiškė International News Service korespondentui Seymour Berkson, kad šiandien karo pavojus yra žymiai mažesnis, negu jis buvo prieš metus laiko.

Įtampa tarp Rytų ir Vakarų paskutinėmis savaitėmis gerokai atsileido. Tokioj atmosferoj, abiem pusėm rodant norą sutvarkyti geruoju nuomonių skirtumus, 4 didžiųjų vadų konferencija galėtų dar daugiau prisidėti prie karo pavojaus sumažinimo nors skubių susitarimų jis ir nelaukiąs.

Derybos, pagrįstos baime

Paul-Henri Spaak kalbėjo apie atomines ir vandenilio bombas, kaip patį svarbiausią faktorių, verčiantį didžiąsias valstybes derėtis. Šiandien joks valstybės vyras nebegalįs tikėtis tokio karo laimėjimo, koks jis buvo suprantamas iki atominių bombų išradimo. Problemos, dėl kurių būtų pradėtas karas, neišsispręstų ir nepalengvėtų jų sprendimas nė karui praėjus, pasakojo Spaak.

Austrijos sutarties pasirašymas

PAUL-HENRI SPAAK: Aš manau, mes visi turime būti patenkinti, pamačius rusus pasirašant Austrijos taikos sutartį. Ypač mes turime džiaugtis, kad sovietai galiausiai sutiko su tuo, ką Vakarai siūlė per metų metus.

Ne pavyzdys Vokietijai

Į korespondento klausimą apie Vokietijos pasekimą Austrijos pavyzdžiu, Belgijos užsienio reikalų ministeris atsakė, kad tik maža dalis vokiečių sutiktų tokiomis sąlygomis (atsisakius ginkluotis ir pasiskelbus neutraliais) išpirkti Rytinės Vokietijos laisvę. Spaako manymu, su tuo nesutiktų nė vokiečių socialdemokratai, jei tik jie būtų valdžioj ir neštų atsakomybę už vyriausybės sprendimus. Vokietija per savo neutralumą turėtų atsisakyti to vaidmens, kuris jai skirtas kaip didelei tautai.

Apie Jungtines Tautas Spaak išsireiškė gana pesimistiškai, nors jam teko būti ir JT susirinkimo pirmininku. Tačiau ši organizacija remtina. Bet veto teisė turinti būti atimta iš didžiųjų valstybių.

Vėliausios Žinios

★

— Atominės energijos mokslininkai apskaičiavo, kad JAV vandenilio bomba, išbandyta 1954 m. kovo mėn. Pacifike, buvo 1,000 kartų galingesnė už atominę bombą, išmestą ant Hirishimos miesto Japonijoj 1945 metais.

— Romos laikraščiai tvirtina, kad komunistų vadas Palmiro Togliatti serga sunkia smegenų liga.

—Pieno tiekėjų sąjunga nutarė pakelti pieno kainą 1 centu nuo kvortos, norint padengti padidintą atlyginimą pieninių darbininkams.

— Privačios kompanijos yra numačiusios 4 metų laikotarpiu išleisti $300 milijonų tyrinėjimams, kaip pritaikinti atominę jėgą pramonėms uždaviniams.

— Indija ir Pakistanas sudarė bendrą komisiją, kuri studijuos, kaip išvengti tolimesnių pasienio susidūrimų dėl Kašmiro valstybėlės. Ji priklauso Indijai, bet Pakistanas nori per plebiscitą prisijungti, kadangi gyventojų dauguma yra mohametonai.

— Tautinės Kinijos viceprezidentas Chen Cheng įspėjo Angliją nespausti Jungtinių Valstybių, kad jos pakeistų dabartinę savo politiką Formozos atžvilgiu. Anglija, siūlydama užleisti pakrančių salas komunistams, paskatins komunistus reikalauti atiduoti ir Hong Kongą, anglų koloniją, sako Chen.

— Į Amerikos miestų merų konferenciją, kuri prasideda New Yorke šį antradienį, atskrido ir Vakarų Berlyno burmistras Dr. Otto Suhr.

— Grįžęs valstybės sekretorius Dulles išreiškė viltį, kad 4 didžiųjų valstybių vadų konferencijoj galima susilaukti gerų vaisių.

— Austrijos prezidentas Dr. Theoder Koerner atsiuntė prezidentui padėkos telegramą į jo linkėjimus, Austrijai grįžus į laisvų tautų tarpą.

16 Kongreso narių paprašė pašalinti Scott McLeod

Netinkąs pabėgėlių programai

WASHINGTONAS, D. C. — Visi 16 New Yorko valstybės demokratų atstovai Kongrese paprašė valstybės departamentą pašalinti Scott McLeod iš Pabėgėlių pagalbos akto administravimo.

Šie Kongreso atstovai sako, kad jie įsitikino McLeod nenoru ir nesugebėjimu tvarkyti šį įstatymą, pagal kurį 1953 metais nutarė įleisti dar 214,000 pabėgėlių ir šiaip ateivių, neįskaitant į nustatytas kvotas.

Kongreso atstovams ligšiolinė veikla atrodanti tikru nepasisekimu. Dalį kaltės jie verčia ir pačiam prezidentui Eisenhoweriui. Jis pripažinęs, kad programa vykdoma ne taip, kaip ji turėtų vykti, bet nieko nepadaręs kliūtims pašalinti, priekaištauja New Yorko valstybės demokratai.

Minėtas aktas baigiasi 1956 metais. Nuo jo priėmimo 1953 m. iki šių metų bal. 22 d. išduota tik 26,237 įkeliavimo vizos. Taip dalykus tvarkant, nėra vilties pravesti šios pabėgėlių programos ir tenka reikalauti, kad pats įstatymo laikas būtų pratęstas, sako savo rašte šie 16 Kongreso narių.

Churchillis kalba apie naujas jėgas sovietų valdžioje

Esą pagrindo laukti taikesnės Kremliaus užsienio politikos

LONDONAS. — Winston Churchill vienoj rinkiminėj kalboj grįžo prie savo mėgiamos temos apie taikų sugyvenimą tarp Rytų ir Vakarų blokų.

Jau dveji metai, kaip Kremliaus valdžioj matome naujus žmones, turinčius stiprią paramą užnugary, kalbėjo Churchillis. Kokios tos jėgos, iškėlusios į valdžios viršūnes maršalus Bulganiną, Žukovą, Chruchillis nekalbėjo, bet klausytojai susidarė įspūdį, kad buvęs premieras kalba apie raudonąją armiją.

Churchillis pastebėjęs, kad tos naujosios jėgos Kremliaus valdžios užnugary, esančios linkusios ieškoti taikaus sugyvenimo su Vakarais ir teikiančios viltį, kad Vakarai galės susitarti.

— **Belgijos karalius Baudouin,** 24 metų, išvyko 3 mėnesių kelionei po Belgų Kongą Afrikoje.

UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIU ESĄS NUMATYTAS A. MIKOJANAS

Senasis bolševikas liksiąs premiero padėjėju

FRANKFURTAS, Vokietija. — Frankfurto dienraščio "Abendpost" tvirtinimu, sovietų užsienio reikalų ministeris V. Molotov artimiausiu laiku pasišalins arba bus pašalintas iš dabartinių pareigų ir pasiliks vienu iš kelių premiero padėjėju.

Austrijos taikos sutarties pasirašymas buvęs jo paskutinis žygis. Minėtas laikraštis, skelbdamas šią žinią, remiasi diplomatiniais šaltiniais Vienoje, smulkiau tų šaltinių nevardindamas.

Tą pačią žinią ir iš tų pačių "diplomatinių šaltinių" pranešė ir United Press korespondentas, Chicago Daily News korespondentas William Stoneman ir keli kiti spaudos atstovai.

Kalbama apie A. Mikojaną

Iš tų pačių diplomatų Vienoj "Abendpost" korespondentas patyręs, kad naujuoju sovietų užsienio reikalų ministeriu bus A. Mikojan, buvęs ilgus metus prekybos ministeriu, o dabar premiero pavaduotoju.

A. Mikojanas kartu su premieru Bulganinu ir partijos sekretorium Chruščjovu vyksta šio mėnesio pabaigoj į Jugoslaviją taikintis su maršalu Tito. Gal būt, kad tai bus jo pirmoji misija, kaip užsienio reikalų ministerio.

Nusivylę senais bolševikais

Minėtas Frankfurto dienraštis rašo, kad naujieji Kremliaus valdovai jau seniai galvojo pašalinti Molotovą, kietos stalininės rankos politiką. Didžiausias šios politikos pralaimėjimas laikomas Vakarų Vokietijos atginklavimas ir jos įsijungimas į vakarinių valstybių karines sąjungas.

Molotovas buvęs numatytas pašalinti jau pereitais metais. Bet jis parsivežęs iš Genevos konferencijos Indokinijos karui baigti didelių laimėjimų ir dėl to buvęs paliktas iki Austrijos taikos sutarties sudarymo.

Bulganinas, tardamasis su Vakarais, o taip pat su maršalu Tito, norįs atsikratyti Molotovo, kaip tikrojo nesutarimų ir vaidų simbolio, likusio iš Stalino gadynės.

Adenauer laimėjo Reino rinkimuose

Vokiečiai remia ginklavimąsi

MAIZ, Vokietija. — Sekmadienį vykę rinkimai Reino valstybėj parodė, kad vokiečiai pritaria federalinės vyriausybės užsienio politikai ir jos atsiginklavimo planams.

Vokietijos atsiginklavimas buvo svarbiausia tema rinkiminėj kampanijoj, socialdemokratams kritikuojant atsiginklavimą kaip pragaištingą žygį Vokietijos suvienijimui.

Adenauerio partija, krikščionių demokratų, pravedė 51 atstovą į vietos seimą, turinti 100 vietų. Koalicinė liberalų partija gavo 13 vietų, 6 mažiau negu turėjo; socialdemokratai užėmė likusias 36 vietas.

Mažesniosios partijos, kaip komunistų, nacionalistų, o taip pat ir pabėgėlių, nepravedė nė vieno atstovo.

Adenauerio partijos laimėjimas Reine sustiprino ir federalinės vyriausybės padėtį Bonoj. Parlamento aukštuosiuose rūmuose (bundesrate), į kurį senatorius skiria federalinės respublikos nariai — valstybės, Adenaueris ir toliau turi tikrą dviejų trečdalių daugumą, reikalingą pravesti svarbiesiems įstatymams. Vyriausybė turi bundesrate 38 savo šalininkus, o opozicija — socialdemokratai 25 atstovus.

Sprogdins atominę bombą po vandeniu

Bandys baisųjų ginklą prieš povandeninius laivus

LAS VEGAS, Nev. — Išsprogdinus 14 atominių bombų Nevados dykumoje, Jungtinės Valstybės baigė šio pavasario atominių ginklų bandymus.

Bet laivynas, ne Atominės Energijos Komisija, ruošiasi išsprogdinti dar vieną atominę bombą, po vandeniu. Šie bandymai turi parodyti, kaip veikia atominė bomba, kovojant su priešo povandeniniais laivais.

Ši atominė bomba bus išsprogdinta Ramiajame vandenyne, nepertoliausia nuo Kalifornijos krantų.

Prezidentas paprašė $28 milijonus skiepų fondui

Neturtingus vaikus skiepys vyriausybėmis lėšomis

WASHINGTONAS, D. C. — Prezidentas Eisenhoweris įteikė per sveikatos reikalų sekretorę Mrs. Hobby Kongresui prašymą paskirti $28 milijonus užpirkti Dr. Salk serumo skiepams prieš vaikų paralyžių (polio).

Vyriausybė norinti, kad visi vaikai ir jaunuoliai iki 19 metų amžiaus būtų paskiepyti šiais vaistais. Už nepasiturinčių tėvų vaikus sumokėtų vyriausybė iš prašomų sumų.

Honduro santykiai su Nikaragua ne tokie pavojingi

Įvedus cenzūrą, tikrų žinių apie stovį pasieny trūksta

TEGUCIALPA, Hondura. — Sekmadienį Honduro sostinėj pasklido žinių, kad iš kaimyninės Nikaraguos respublikos buvo pasiųsta kariuomenė į Honduro pasienį ir kad Honduras paskelbė dalinę mobilizaciją įsiveržimo pavojui pašalinti.

Pirmadienį Honduro vyriausybė įvedė griežtą spaudos cenzūrą ir paaiškino, kad tokie paskleisti gandai, kaip Time žurnalo korespondento, gali pakenkti užvestoms deryboms su Nikaragua.

Nikaragua dar neseniai ištisus mėnesius vaidijosi su kitu kaimynu — Kostarika. Ji globojo Kostarikos politinius pabėgėlius ir juos apginklavusį leido į Kostariką versti jos vyriausybę. Įsiterpus Pan-Amerikos valstybių tarybai, taika buvo atstatyta.

Dabar didesni ar mažesni neramumai kilo Nikaraguos pasieny su Honduru.

Kelionės po Vilnių įspūdžiai

Washington, D. C. (LAIC) — Maine senatoriui F. G. Payne pasiūlius, balandžio 26 d. Congressional Record priede atspausdinti žinomos JAV žurnalistės May Craig įspūdžiai iš kelionės į Sovietų Sąjungą, kurie buvo paskelbti Portland (Maine) Press Herald. Lietuviams šie įspūdžiai įdomūs tuo, jog autorė keliavo pro Vilnių ir pateikia apie jį truputį žinių.

Mrs. May Craig į Vilnių atskrido iš Varšuvos dvimotoriu sovietiniu lėktuvu. Kelionės metu buvęs audringas oras, ir lėktuvas turėjęs apie pusę valandos sukti aplink, kol surado aerodromą. Autorė pažymi, jog Vilnius dabar paverstas įeinamuoju punktu kelionėj į Rusiją, anksčiau priklausė Lietuvai.

Vilniaus orinio susisiekimo stotis esanti sovietų naujai pastatyta ir neblogai įrengta. Daiktų tikrinimas buvęs paviršutiniškas. Tačiau iš pasakojimų galima spėti, jog jie galėjo būti patikrinti ir anksčiau, patiems tų daiktų savininkams ir nedalyvaujant — visą rankinį bagažą keleiviams buvo liepta palikti lėktuve, tačiau, kai keleiviai susirinko į muitinę, ten jau buvo atsiradę ir jų daiktai. Kaip sovietuose įprasta, po bagažo tikrinimo, keleiviai turėjo užpildyti ilgas anketas, kuriose reikėjo pasisakyti, kiek turi pinigų, ar nesiveži kokios spaudos, filmų ir t. t.

Pietūs buvo nekokie. Pradžioje paduoti kaviaras ir viščiukai su ryžiais buvę geri. Tačiau tolimesni patiekalai buvę prasti — menko kokybės dešra, pakepintos bulvės, virti raudoni kopūstai ir skystime plūduriavo trys maži gabaliukai obuolio ir mažytė slyva. Kavos nei arbatos nedavę. Keleiviai vyrai gėrę alaus, kuris buvęs įmanomo skonio, tačiau visai "skystas".

Tiek autorė papasakojo iš trumpo savo sustojimo apie Vilnių. Iš kitų būdingų dalykų pastebėtina, jog, nežiūrint, jos pastangų, amerikietė žurnalistė Varšuvoj negavo progos susitikti su Lenkijos vyriausybės pareigūnais, pasiteisinant, jog tam nesą laiko. O kai iš Varšuvos pašto siuntė savo straipsnius, ne tik turėjo juos nunešti į pašto ofisą ir ten, atidariusi voką, parodyti, kas jame yra, bet ir susidūrė su neaiškumu, kiek reikia lipinti pašto ženklų, nes tarnautojai, kurie su korespondencija į užsienį beveik neturi reikalo, to dalyko nežinojo. Dėmesio vertos ir komunistų valdomoj Lenkijoj kainos. Varšuvos aerodrome Craig už nebaltintos kavos puoduką mokėjo $1.75 ekvivalentą, o arbatos — 75 centus.

Antrame savo straipsnyje autorė pasakoja savo įspudžius iš apsilankymo Lenino ir Stalino mauzoliejuje, kur jos pagrindinis įspūdis jog, kovodami su religija, Sovietai kuria savą religiją, pagrįsta savo buvusių vadų garbinimu, visai panašiu į senovės faraonų ir cezarių garbinimą.

"AMERICA" PAMINĖJO KAN. A. PETRAITĮ

New York (LAIC) — Vienas žymiausių katalikų laikraščių "America" š. m. balandžio 23 d. numeryje platesniu straipsneliu paminėjo neseniai mirusį kan. A. Petraitį. Kartu iškeldamas, jog velionies pergyventos Červenės žudynės savo baisumu lenktyniuoja su Katyno žudynėmis. Ten sovietai kulkosvydžiais sušaudė daugiau kaip 5,000 lietuvių, latvių, estų, lenkų ir ukrainiečių kalinių tik todėl, kad norėjo jais nusikratyti, artėjant vokiečių tankams.

Straipsnelyje nurodoma, jog iš 11 tas žudynes pergyvenusių lietuvių jau 7 mirę, nes jų gyvenimą sutrumpino sovietų rankose patirtos kančios. Kalbant apie a. a. A. Petraitį, pateikiama žinių, kaip jis buvo enkavedistų suimtas, kankinimais verčiamas atsisakyti tikėjimo bei sutikti šnipinėti savo parapijiečius ir net vedamas sušaudyti, tačiau su komunistų pasiūlymais nesutiko.

IMIGRAVUSIEJI NUO 1940 M. SUDARO 2.5% ŠVEDIJOS GYVENTOJŲ

Stockholm (LAIC) — Švedų Handelstidningen nurodo, jog pastarųjų 15 m. laikotarpyje į Švediją atvykusieji imigrantai sudaro 2.5% visų krašto gyventojų. Laikraštis pažymi, jog Švedija yra tapusi imigracinis kraštas ir kad tasai faktas vertas dėmesio; imigracija galinti būti laikoma būtinybe žmoniškumo ir ekonominiu atžvilgiu. Nors tuos imigrantus sudarantieji tremtiniai nėra labai gausūs, tačiau, laikraščio nuomone, be jų švedijai būtų buvę sunku tvarkyti savo ūkį dėl darbo jėgos trūkumo. Švedijos pramonėje užsieniečiai vyrai sudaro 3.2% dirbančiųjų ir moterys — 6.9%.

KURIAMAS AMERIKOS IMIGRACIJOS MUZIEJUS

New York (LAIC) — Laisvės Statulos papėdėje nutarta įkurjų. Šiam projektui yra pritarę ti Amerikos Imigracijos Muzėprez. Eisenhoweris, vidaus reikalų sekretorius D. McKay ir National Park Service.

Muzėjaus statybai numatoma 5,000,000, kurie bus renkami aukomis Thanksgiving Day. Prie šios amerikiečių tautinės šventovės kūrimo numatoma pritraukti ir tautinės grupės, kurios jau yra formuojamos.

Lietuvių visuomenei pravartu būtų susidomėti, kad ir lietuvių įnašas į Amerikos gyvenimą šiame muzėjuje būtų tinkamai parodytas.

"TERROR IN THE BALTICS"

Washington, D. C. (LAIC) — JAV Informacijos agentūra ką tik išleido nedidelę knygą "Terror in the Baltics". Ši knyga yra dar vienas įrodymas kaip JAV valdžia naudoja Kersteno Komiteto medžiagą.

Šį vakarą ROBERT SABONIS ir jo brolis RICHARD, dainuos lietuvių liaudies dainas per "ŠALTIMIERO RADIJO", WGES, 1390 kil., lygiai 8-tą val. vakare.

Svetimomis kalbomis apie mus

Didžioji JAV spauda, pradedant "The New York Times", paskelbė AP agentūros pranešimą iš Ženevos, jog Sovietų Sąjungos atstovas š. m. balandžio 25 d. posėdy pareiškė Jungt. Tautų Žmogaus Teisių Komisijai, kad savarankiško apsisprendimo teisės negali būti taikoma Pabaltijo valstybėms ir ryt. Vokietijai, nes jos ir taip jau esančios "laisvos, suvereninės ir patenkintos". TSRS atstovas P. D. Morozovas užtikrino, jog "... Lietuva, Latvija ir Estija pačios savo laisva valia įsijungė į Tarybų Sąjungą".

Visą šį reikalą pradėjo JT Žmogaus Teisių Komisijoje JAV delegatė Mrs. Oswald B. Lord, užklausdama Sovietų atstovą Morozovą, ar Trybų Sąjunga sutiktų, jog JT Žmogaus Teisių Komisija "patyrinėtų, kaip savarankiško apsisprendimo teisės yra pritaikytos Pabaltijo valstybėse ir Rytų Vokietijoje".

Kaip žinoma, š. m. balandžio 14 d. New Yorke posėdžiavęs Pavergtųjų Tautų Seimas, Lietuvos delegacijos pirmininkui V. Sidzikauskui pasiūlius, Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijos konferencijai pasiuntė telegramą, kuria buvo pabrėžtinai prašoma atkreipti dėmesį į Sovietų savivaliavimą paneigiant Pabaltijo tautoms apsisprendimo teisę.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės komitetų pirmininkai J. Tautų Žmogaus Teisių komisijos pirmininkui Rene Cassin pasiuntė telegramą, kurioje išreiškė pasipiktinimą P. M. Morozovo, Sovietų delegato, išvedžiojimais apie pavergtų Pabaltijo tautų tariamai "laisvą, patenkintą ir suvereninį" egzistavimą, dėl ko nesą reikalo joms duoti jokios teisės apsispręsti tautiškai: girdi, jos pačios įstojusios į Tarybų Sąjungą. Kartu su kitais Pavergtųjų Seimo politikais pabaltiečiai pasiuntę kitą memorandumą JA V-bių delegatei minėtoje komisijoje, kurioje dar plačiau pasisakė tautinio apsisprendimo reikalu, griežtai užginčydami rusams teisę kalbėti pavergtųjų kraštų vardu. Pabaltiečiai taip pat priminė Kersteno kongresinio komiteto tyrinėjimo išvadas.

Įtakingas vokiečių savaitraštis "Die Zeit", komentuodamas tą Sovietų atstovo pasisakymą, pastebi, kad Sovietai net paprasčiausias sąvokas, kaip laisvė ir suverenumas, supranta visai kitaip, negu visas laisvasis pasaulis. Ir kaip gali būti įmanoma su jais sudaryti kokias nors sutartis, — pastebi "Die Zeit", — jei tiek jų kalba, tiek visa galvosena yra tokia skirtinga nuo viso civilizuoto pasaulio?

Vokiečių dienr. "Neu-Gravenbroicher Zeitung" pastebi, kad lietuviai, latviai ir estai, išgirdę tuos Morozovo pareiškimus, patys nenorėtų tikėti, kad jie "yra tokie laimingi"... Matyti, Morozovas "negirdėjo" tūkstančių šūvių į pakaušį likviduotų šauksmų arba tremiamų į Sibirą aimanų. Jam ir Ryt. Vokietija yra "laisva ir laiminga", o kam reikia taikyti apsisprendimo teisę ir kam ne — nusprendžia tik viena Maskva... (Elta)

Chicagos lietuviai minės reikšmingą sukaktį

Ateinantį sekmadienį, lygiai antrą valandą po pietų, visi Chicagos ir jos apylinkių lietuviai minės Lietuvos Steigiamojo Seimo sukaktį.

Prieš 35 metus Lietuvoje buvo pravesti rinkimai, kurių metu tuometiniai Lietuvos gyventojai pirmą kartą laisvu, lygiu ir slaptu balsavimu išrinko atstovus lietuvių tautos reikalams tvarkyti. Niekad anksčiau lietuviai neturėjo progos demokratiškai rinkti savo atstovų valstybės, ūkio ir švietimo sričių įstatymams leisti. Jie rinko tokius atstovus, kurie tada jiems atrodė geriausi, tinkamiausi ir teisingiausi.

Steigiamasis Seimas priėmė Lietuvos Konstituciją, pravedė žemės reformą ir atliko daug kitų svarbių darbų. Didelė krašto gyventojų dauguma buvo patenkinta seimo atliktais darbais.

Steigiamajame Seime bendrai dirbo krikščionys demokratai ir socialdemokratai, valstiečiai liaudininkai ir ūkininkų sąjungos atstovai, bendradarbiavo išrinkti lietuviai ir žydai, vokiečiai ir kitos mažumos. Nepatenkinti buvo tiktai svetimos valstybės agentai — komunistai ir fašistai. Jie dar ir šiandien su panieka atsiliepia apie Steigimąjį Seimą. Bet Steigiamojo Seimo darbai garsiau kalba, negu fašistuojančių skleidžiami gandai.

Sekmadienį į Lietuvių Auditoriją sueis visi Chicagos demokratai, visų demokratinių organizacijų nariai. Sueis krikščionys ir agnostikai, tikintieji ir netikintieji, demokratai ir republikonai, liberalai ir socialistai. Žodžiu visi, kurie pripažįsta demokratinius principus.

Svarbu, kad visi gražiai paminėtų šią sukaktį.

Kas naujo BALF Chicagos apskrityje

Kovo mėn. pradžioje Balfo Chicagos apskr. valdyba vietos lietuviams išsiuntinėjo laiškus, prašydama aukų šalpos reikalams. Aukos buvo renkamos Velykų švenčių proga. Per kovo ir balandžio mėnesius nemažas skaičius Chicagos lietuvių suprato kilnų Balfo atsišaukimą.

Aukų gauta: Vaikams ir našlėms $191.60; mokiniams 157.50 dol.; ligoniams ir invalidams 271 dol. 50 c.; seneliams $257; 16 Vasario Gimnazijos Namam $303; džiovininkėms Lingytei ir Co. 12 dol.; aukotojų vardinės aukos $560; bendrai šalpai $483. Viso $2,235.60 dol.

Visos šios aukos yra persiųstos Balfo centrui, kad jis jomis sušelptų vargstančius, kuriems aukotojai aukas skirti nurodė.

Stambesnias aukas įteikė šie aukotojai: Lietuvos Dantų Gydytojų Sąjunga Chicagoje $500; Morris B. Sacks, Inc. $200; Antanas Gulbinskas $200; Dr. A. Valis Labokas $100; Izidorius Vaicekauskas $100; Alex Laurinaitis $25; J. Karvelis $25; J. Kirvaitis $20; J. J. Plikaitis, M. D. $20; Milda Budrienė, M. D. $20; Veronika Kerutis $20; A. Narbutas, M. D. $20.

Visi kiti aukotojai aukojo mažiau, negu 20 dol. ir jų pavardės bus atžymėtos paruošiant šių metų pirmo pusmečio apyskaitą.

Balfo Chicagos apskrities valdybai yra malonu perduoti visiems aukotojams nuoširdžią padėką nuo vargstančių mūsų seserų ir brolių lietuvių Europoje, kurie šiomis Velykų švenčių proga skirtomis aukomis buvo sušelpti. Taip pat visiems aukotojams, įteikusiems mažesnę ar didesnę auką, reiškia malonią padėką Balfo centras ir Balfo Chicagos appskr. v-ba.

Šiomis aukomis buvo daugeliui vargstančių suteiktas džiaugsmas. Bet Balfas būtų suteikęs dar didesnį jiems džiaugsmą, jeigu savo aukomis būtų atsiliepę visi Chicagos lietuviai, kuriuos pasiekė Balfo laišaks ir tie, kurių laiškai nepasiekė dėl adresų neturėjimo. Tada Balfas būtų gavęs aukų ne porą tūkstančių, bet dešimtis. Ir tada tikrai būtų buvę galima geriau sušelpti vargstančius. Gi šias aukas pridavusių aukotojų skaičius yra toks mažas, kad Chicagos lietuviams garbės nedaro. Balfas tikisi, kad ir kiti lietuviai dar prisiųs savo auką vargstančių šalpai ir tuo padidins šių garbingų aukotojų skaičių. O aukos yra reikalingos ir jos priimamos kiekvienu laiku. Jas priima kiekvieno Balfo skyriaus iždininkas ir BALF Chicagos apskr. v-bos iždininkas, kurio adresas šis: Ignas Daukus, 3339 W. Evergreen Ave., Chicago 51, Ill., telef. BE 5-7339.

Čia paskelbtos aukos yra tik tos, kurios aukotojų buvo priduotos tiesiog apskr. iždininkui.

Ta pačia proga tenka padėkoti lietuviškai spaudai — laikraščiams ir radijų vedėjams, kurie nuoširdžiai garsino šią Balfo velykinę rinkliavą. Padėka priklauso ir tiems, kurie prie rinkliavos prisidėjo savo žodžiu per radiją ir raštu per spaudą. Reikia tikėti, kad šis bendradarbiavimas ir šalpos darbų visakeriopas rėmimas vis plėsis ir didės, kol įsijungs į šalpos darbą visi lietuviai. O tada ir vargstančių vargas bei skurdas bus nugalėtas.

BALF Chicagos Apskr. V-ba

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Humboldt Park Lietuvių Politikos Klubo susirinkimas įvyks šį trečiadienį, gegužės mėn. 18 d., svetainėje: 3600 W. North Ave. Nepamirškite būti. Bus tariamasi apie išvažiavimą birželio 12 dieną į Jefferson miškus.

—Valdyba.

Žemaičių Kultūros Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks trečiedienį, gegužio 18, Hollywood Inn svetainėj, 2417 West 43rd St., 7:30 val. vak. Nariai prašomi dalyvauti.

—Nellie Wilcop, nut. rašt.

Moksleivių Tautinio Ansamblio visų dalyvių repeticija įvyks šiandien, gegužės mėn. 17 d., 5:30 val. vak. Lietuvių Auditorijoje. Visų ansamblio narių dalyvavimas būtinas.

—Ansamblio vadovybė.

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.
1934 W. 59th Street Tel.: GRovehill 6-9136
M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Pradėk taupyti tuojau. Mes mokam aukštus dividendus.
Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.00.
MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli trokai - Naujausi kraustymo įrankiai
Ilgų metų patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. WAlbrook 5-9209

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!
TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
1071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadieni 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryto iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Steponas C. Lackawicz
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS KOPLYČIOS
2421 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJE ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
3 ATSKIROS VĖSINAMOS KOPLYČIOS
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų.

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILLINOIS
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

NARIAI
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781
LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711
ALFRED VANCE
177 WOODSIDE RD., Riverside, Ill. Tel.: OL 2-5245
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572
GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas

11 gabalų tiktai už $169

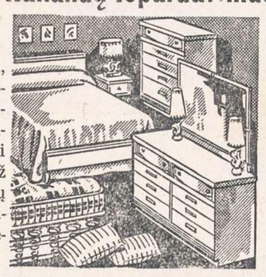

Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujinėm spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užeiti vakarais. Parduodame išmokėjimams. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuošimčių. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

TAUPYKITE

Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj

TURTAS - - - - - - - $53,000,000.00

ATSARGOS FONDAS - - $4,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valondos vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32

(Archer Ave. at Sacramento)

PHONE: VIrginia 7-1141

PASIRINK GERĄ VIETĄ SAVO SANTAUPOMS

- Universal Savings and Loan bendrovei sueina 32 metai nuo įsikurimo.
- Tikslas šios bendrovės yra suteikti galimybę taupytojams dėti savo santaupas: pirkimui nuosavybės, apsaugai nuo nedarbo, suteikti mokslą savo vaikams ir kitokiems reikalams.
- Čia visų indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
- Ši bendrovė yra narys Federal Home Loan Banko, kuris suteikia galimybę, reikalui esant, pasiskolinti dideles sumas iki 35% turto.
- Kiekvienas taupytojas yra savininkas šios bendrovės.
- Mokame augštus dividendus ant indėlių 2 kartus metams, o kas atlieka paskirstome į atsargas.
- Pinigai įdėti prieš 10 dieną neša dividendus už visą mėnesį.
- Suteikiame paskolas pirkimui namų ant ilgų ir lengvų išmokėjimų.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas: HAymarket 1-2028

Atdara nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Ketvirtadieniais atdara iki 8 val. vakaro. Automobilistams tuščias lotas šalimais.

MUTUAL Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill. Phone VI 7-7747

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiad. visai neatidaroma.

St. Catharines, Ont.

Pirmasis sezoninis parengimas

Apie mūsų Vilnių iki šiol svetimomis kalbomis bemaž jokių geresnių informacinių leidinių neturėjome. Užpildyti tą spragą Kanados vilniečiai pasiryžo išleisti anglų kalba Dr. A. Šapokos "Vilnius Lietuvos gyvenime". Žinoma, tam reikalinga surasti nemažai pinigėlio. Kad to būtų galimą atsiekti, kreipiamės į visus lietuvius ir tikimės sulaukti jų paramos. Jeigu be svyravimų rėmėme aukščiau visas kovas, tai ir šiandien turime neužmiršti ir stoti į bendrą kovą, kuri dar yra nebaigta ir kuri turi būti laimėta. O kad ji būtų laimėta, reikia gerai pasiruošti. Tam tikslui Toronte yra susidaręs vajaus komitetas, kurs tikisi išsiplėsti iki spaudos Fondo Vilniaus leidiniams. Adresas: Mr. J. Cicenas, 138 Shaw St., Toronto, Ont., Canada. Pačių lėšų telkimą be aukų norima papildyti per įvairius parengimus. Vienas toks iš pirmųjų parengimų VKLS St. Catharines skyriaus yra rengiamas š. m. gegužės 21 dieną, šeštadienį, St. Catharineje, Garden City Beach (Port Welber) Ontarijo ežero pakrantėje. Tai **sezono atidarymo pirmasis piknikas.** Pradžia 4 val. p. p. Blogas oras pikniką nesutrukdys, nes ten pat yra erdvi šokių salė. Šokiams gros puikus italų orkestras. Veiks turtingas skanių valgių ir įvairių gėrimų bufetas. Bus galima laimėti p. Ciceno "Vilnius tarp audrų", kur plačiai ir vaizdžiai atvaizduotas Vilniaus krašto lietuvių gyvenimas, o taip pat Dr. A. Šapokos "Vilnius Lietuvos gyvenime", kur labai sklandžiai ir išsamiai nurodyta, kad Vilnius buvo, yra ir turi būti Lietuvos sostine.

Piknike tarp kitko dar kalbės VKLS Toronto skyriaus pirmininkas p. A. Petkauskas. Padeklamuos p. D. Piliponytė. Į pikniką geriausia patekti važiuojant iš Niagara Falls, Queen Elizabeth, Highway pervažiavus kanalo tiltą prie antrų stabdomų šviesų sukti į dešinę Geneva gatve ir važiuoti apie vieną mylią iki pirmojo asfaltuoto kelio Lakeshore; ten sukt į dešinę ir irgi važiuoti apie vieną mylią, kol surandama užrašų lenta "Garden City Beach"; ten sukti jau kairėn ir už pusę mylios atsiremiam į ežerą, kur ir yra piknikas. Vykstant iš Toronto, Queen Elizabeth Highway reikia pervažiuoti statomą tiltą Lake gatvėj ir privažiavus prie pirmųjų šviesų sukti į kairę Genevos gatve, o toliau vadovauti aukščiau nurodytu keliu. Įsidėmėtina: tai dar geriausia proga aplankyti Niagara Falls krioklį, nuo kurio piknikas bus tik už 10 mylių ir visai pakeliui. Ten pavasario žalumynuose ant ežero kranto susitikus su pažįstamais, linksmai ir nuotaikingai bus galima praleisti keletą valandų.

Laukiame svečių ir iš JAV. Atsilankę ne tik gerai laiką praleis, bet tuo parems mūsų spaudą. Tikimės, kad mūsų šį kultūriniai užsibrėžtą visuomeninį darbą mieli tautiečiai palankiai įvertins ir rekordiniai atsilankys į pikniką. —Rengėjai

Bus parodyti modernieji ginklai

Ateinantį šeštadienį Chicagoj bus ginkluotųjų pajėgų diena, kurios metu bus parodyta visuomenei JAV karinės pajėgos su moderniais ginklais. Bus išstatyta visuomenei pasižiūrėti įvairių ginklų rūšių ir pademonstruotas kai kurių jų veikimas. Kariniai ginklai bus galima pamatyti mokslo ir pramonės muziejuje. Jų paroda truks dvi savaites. Be kitko, bus vairuojamųjų sviedinių stotys su patrankomis bei sprausminio kovos lėktuvo skersinio piūvio modelis.

Dienos minėjimas jau prasidės penktadienį. Šeštadienį bus įvairių ginklų rūšių karinių dalinių paradas State St.

Los Angeles, Cal.

Gen. St. Raštikio atsiminimai jau įpusėti rinkti. Pirmoji jo atsiminimų dalis išeis šią vasarą, o antroji dalis — 1955 metų pabaigoje. Abi dalys turės po virš 400 psl. ir bus gausiai iliustruotos. Leidžia "Lietuvių Dienų" leidėjas A. F. Skirius.

J. Vitėnas, penkerius metus su viršum redagavęs "Lietuvių Dienų" žurnalą, o Vokietijoje leidęs ir redagavęs "Žiburius", gegužės mėn. 7 d. išvyko į Washingtoną. Dirbs US Information Agency vadyboje. Buvo surengtos jam pas leidėją A. Skirių išleistuvės, kuriose, be redakcijos narių, dalyvavo prof. M. Biržiška, Lietuvos konsulas Dr. J. Bielskis su žmona, Br. Raila, J. Gliauda, K. Barauskas ir kit.

"Lietuvių Dienų" gegužės m. numeryje įdėtas pasikalbėjimas su dail. Adomu Varnu. Įdėta per 70 nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo ir veiklos. Birželio numeryje pradedami Rapolo Skipičio atsiminimai iš 1940—1945 metų laikotarpio.

Poetas Bernardas Brazdžionis, gyvenąs Bostone, persikelia su šeima į Los Angeles. Yra pakviestas perimti vadovauti "Lietuvių Dienų" žurnalui. K.K.

Pabėgo iš raudonosios Albanijos

27 m. graikas Socrates Skoukas atvyko į Chicagą, pabėgęs iš komunistų okupuotosios Albanijos, nes jis negalėjęs pakęsti bolševikinio režimo.

Jis atvyko pas savo dėdę Th. Tellios, 3308 Maypole, ir, dar kojoms nesušilus, nuėjo dirbti. Nors jo dėdė prašė jį pailsėti, bet jis po pusvalandžio, atvykęs į Chicagą pradėjo jau dirbti restorane — tavernoje 159 N. Homan.

Jam atvykti į JAV pas gimines padėjo Intergovernmental Committee for European Migration.

VERSLININKAI PAMINĖJO STEIGIAMOJO SEIMO SUKAKTĮ

Nauja sen. Dirksen rezoliucija JAV senate

Praėjusį sekmadienį, gegužės 15 d., Illinojaus Lietuvių Prekybos Rūmai Bismarck viešbutyje turėjo savo metinį banketą, kurio metu buvo paminėta Lietuvos Steigiamojo Seimo 35 metų sukaktis.

Pagrindinis kalbėtojas buvo Illinojaus senatorius Everett McKinley Dirksen, kuris pabrėžė, kad Lietuva, kaip ir kitos valstybės, turi pilną teisę į laisvę. Sustodamas ties lietuvių laisvės reikalais, jis iškėlė buvusio Amerikos prezidento Wilsono paskelbtus tautų apsisprendimo principus, kuriais vadovaudamasi, Lietuva pasidarė nepriklausoma valstybė. Visos tautos išrinktas Steigiamasis Seimas sudarė sąlygas Lietuvoje įgyvendinti tokiai demokratijai, kokia yra Amerikoje. 1920 metais Sovietų Sąjunga su Lietuva pasirašė taikos sutartį, kuria bolševikai visiems laikams atsižadėjo pretenzijų į Lietuvos žmones ir į Lietuvos teritoriją. Bet 1940 metais toji sutartis bolševikų buvo sutrempta ir Raudonoji Armija Lietuvą užėmė.

Senatorius pakartojo Abraomo Linkolno žodžius — kraštas negali būti pusiau laisvas ir pusiau vergiškas — ir šį posakį pritaikė dabartiniam pasauliui.

Prisimindamas Pirmąjį Pasaulinį karą, senatorius atkreipė dėmesį į komunistinės imperijos augimą. Kai Pirmojo Pasaulinio karo metu Dirksen kovojo fronte, tai bolševikų žinioje buvo apie 150 milijonų žmonių. Šiandien bolševikai valdo apie 800 milijonų žmonių. Toks greitas komunizmo plėtimasis sudaro pavojų Amerikai.

Senatoriaus žodžiais, vienintėlis būdas sustabdyti komunizmo grėsmę yra išlaisvinti jo pavergtas tautas. Lietuvos ir kitų valstybių išlaisvinimas iš bolševikų jungo įeina į JAV interesus. "Be laisvės negali būti tikros taikos", pareiškė senatorius.

Sen. Everett McKinley Dirksen pabrėžė, kad jis neseniai įteikęs JAV senatui rezoliuciją, kurioje reikalaujama, kad būsimoje Keturių Didžiųjų konferencijoje JAV delegatai jokiu būdu nepritartų pasiūlymams sankcionuoti Lietuvos, Latvijos ir Estijos neteisėtą įjungimą į Sovietų Sąjungą.

Apie Lietuvos Steigiamojo Seimo darbus trumpai kalbėjo konsulas Dr. Petras Daužvardis, kurį Illinojaus Lietuvių Prekybos Rūmai pagerbė už jo 30 metų Lietuvai naudingą darbą konsularinėje tarnyboje.

Lith. Chamber of Commerce of Illinois prezidentas Antanas Rudis kalbėjo lietuviškai ir angliškai, pareikšdamas, kad Steigiamasis Seimas įpareigojąs lietuvius tęsti kovą už savo laisvę.

Trumpą žodį tarė taip pat kat. vyskupas Brizgys. Meninę dainų programą atliko Chicagos Vyrų Choras. —Kor.

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE Savings & LOAN ASS'N

INSURED UP TO $10,000

3%

2555 West 47 th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 5-1085

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

COOK CLEAN electrically!

Jūsų virtuvės sienos būna skaisčios ir švarios kai verdate elektra. Tad kodėl nesigėrėti moderniu virimo būdu? Naujas elektrinis pečius turėti tekaštuoja tik $2.03 savaitei!

Tai daug mažiau, negu išlaidos kas pavasaris iš naujo virtuvę dažyti. Elektra verdant nėra degimo išdavų — todėl jums nereikės nei sienų, nei lubų taip dažnai plauti.

Šiųdieniai elektriniai pečiai išlaiko jūsų virtuvę vėsią ir švarią. Ir daugel jų modelių yra visai automatiški. Pamatykite jų demonstravimą šią savaitę.

Mūsų Naujas Įrengimo Planas gali sutaupyti jums tikrus pinigus!

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

PUBLIC SERVICE COMPANY

Netikėtai patikrino lūšnynes

Miesto pareigūnai netikėtai apsilankė ir patikrino lūšnynes pietinėje miesto dalyje. Rasta, kad nuo pereitųjų metų akcijos kai kas jau pagerėję, bet rasta ir naujų beplintančių lūšnaviečių.

Lūšnynės juosta yra paliai New York Central ir Rock Island geležinkelį, nuo 31 iki 59 gatvių Federal St., į rytus nuo bėgių, ir LaSalle St., į vakarus.

— Buvę tremtiniai, nepamirškite likusių niūriose stovyklose savo draugų. Bent vieną kartą metuose aukokite jiems vienos lienos uždarbį!

JONAS GRADINSKAS

Televizijos, Radio, Patefonų Taisymas

"PASKAMBINKIT PRIEŠPIET — ATVAŽIUOSIM POPIET"

J. G. Television, 944 W. 35th Place

Telefonas FRontier 6-1998

Pas lietuvį — ir geriau ir pigiau!

DAnube 6-6887

DAINA TELEVISION

PARDAVIMAS-TAISYMAS

3130 S. HALSTED

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU (MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS.

Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituanica Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: FRontier 6-1882

PIGIAI IR SAUGIAI

PERKRAUSTAU BALDUS

VIETOJE IR IŠ TOLIAU

K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudas

6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.

Tel. GRovehill 6-7096

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS

iš arti ir toli

NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS.

Pigus, sąžiningas patarnavimas

Šaukite:

R. ŠERĖNAS

4546 SO. WOOD STREET

Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

TONIKAS VIDURIAM

Čia yra naminė gyduolė: mišinys šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, pūslės ligų, širdies supykimo, šiurpuliavimo, prešalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja $4.00.

ALEXANDER'S CO.

414 BROADWAY

South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

★

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.

1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.

Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.

Tel.: HEmlock 4-2413

7121 SO. ROCKWELL ST

Chicago 29, Illinois

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3. 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams ... $10.00
Pusei metų ... $5.50
Trims mėnesiams ... $3.00
Vienam mėnesiui ... $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ... 5c.
Savaitei ... 30c.
Mėnesiui ... $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams ... $9.00
Pusei metų ... $5.00
Trims mėnesiams ... $2.50

Užsieniuose:
Metams ... $11.00
Pusei metų ... $5.50
Trims mėnesiams ... $3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Sovietų Neteisėtumo Pasmerkimas

Pereitą penktadienį, gegužės 13, senatorius Dirksen įteikė JAV senatui rezoliuciją (S. Res. 99), kuri buvo perduota užsienio santykių komitetui. Ji tokio turinio:

Kadangi Sovietų Sąjunga visiškai užgesino laisvę ir nepriklausomybę, kurias, Pirmajam Pasauliniam Karui pasibaigus, buvo įgijusios Lietuva, Latvija ir Estija, energingomis Jungtinių Valstybių pastangomis; ir

Kadangi Sovietų Sąjunga jėgos keliu įjungė šių tautų teritoriją į Sovietų Sąjungą, aiškiai sulaužydama Atlanto Čarterio raidę ir dvasią: Todėl tebūnie

Nutarta, kad Senatas šiuomi išreiškia pasmerkimą piktam Sovietų Sąjungos nepaisymui savo prižadų, pagrindinių žmogaus teisių ir apsisprendimo principo, ir prašo Prezidentą panaudoti kiekvieną taikingą priemonę, kokia tik yra jo galioje, kad į šituos teisėtumo sulaužymus būtų nuolatos atkreiptas viso pasaulio dėmesys.

Stipri rezoliucija, trumpa ir aiški!

Pasiūlydamas ją, jaunesnysis senatorius iš Illinois teikia didelę moralinę paramą Pabaltijo tautoms ir gerą patarnavimą visos žmonijos laisvės reikalui. Reikia tikėtis, kad JAV senatas priims ją vienbalsiai, kaip jisai kad priėmė pernai panašią sen. Douglas'o rezoliuciją. Pastaroji lietė ne vien Lietuvą, Latviją ir Estiją, bet ir Rusijos satelitus (Lenkiją, Čekoslovakiją, Rumuniją ir t.t.), kurie formaliai yra laikomi suvereninėmis valstybėmis; o sen. Dirksenas kalba tik apie Pabaltijo tautas.

Labai svarbu, kad JAV senatas jo rezoliuciją priimtų prieš tai, kai įvyks Keturių Didžiųjų konferencija. Tada bus užtikrinta, kad konferencijoje Vakarų sąjungininkai nesankcionuos Pabaltijo valstybių aneksijos.

Smurto Kėlimas Aikštėn

Dirkseno rezoliucija eina ir toliau. Ji ne tik pasmerkia Sovietų Sąjungos neteisėtus veiksmus prieš lietuvių, latvių ir estų tautas, bet ir ragina prez. Eisenhowerį kiekviena galima proga ir visomis jo galioje esančiomis priemonėmis **kelti viešumon** sovietų smurtą.

Tai bus skaudžiausias dalykas Maskvos krokodilams!

Atsimenate, kaip SSRS atstovas Morozov ėmė straksėti, protestuoti ir plūstis JT žmogaus teisių komisijoje, Ženevoje, Amerikos delegatei Mrs. Lord užsiminus apie **apsisprendimo teisės** taikymą Lietuvai, Latvijai ir Estijai!

Amerikos Lietuvių Taryba pasiuntė poniai Lord telegramą, prašydama ją ir toliau spausti bolševikus šituo klausimu, — ką ji prižadėjo (smulkiau apie tai bus pranešta rytoj).

Maskva ir jos atstovai žino puikiai, kad laisvojo pasaulio akyse jie negali išsiteisinti iš savo piktadarybių Pabaltijo šalyse!

Bet reikia neduoti pasauliui apie jas užmiršti.

To ir siekia sen. Dirkseno rezoliucija. Kaip skaitytojas mato, ji taip pat kalba apie **apsisprendimo principą,** Sovietų Sąjungos sutrem ptą santykiuose su Lietuva, Latvija ir Estija. Senatoriui davė mintį šitą dalyką iškelti anas incidentas Ženevoje ir ALT telegrama, kurios turinį paskelbė daugelis laikraščių ir "Voice of America" radijas įvairiausiomis kalbomis.

Nuolatos primenant Rusijos diktatoriams, kad jie yra teisėtumo laužytojai; kiekvienoje tarptautinėje komisijoje ir valstybių konferencijoje parodant jų nusikaltimus, bus pagaliau prieita prie to, kad jie turės pasaulio opinijai nusilenkti, jei nenorės susilaukti visuotinio pasmerkimo.

Suprantamas dalykas, kad jie bijo ne tiek rezoliucijų, kiek **realios jėgos,** kuri stovi prieš juos — ir kuri nuolatos stiprėja. Stiprios jėgos žodis dažnai nulemia, ir nesiimant ginklo jam paremti.

APŽVALGA

ČEKŲ KOMUNISTAI PROTESTUOJA

Čekoslovakijos komunistinė vyriausybė pasiuntė formalų protesto raštą JAV ambasadoriui Pragoje prieš Kersteno komiteto raportą apie Čekoslovakijos pajungimą Sovietų Sąjungai ir prieš baliūnų su "priešvalstybiniais" lapeliais siuntimą Čekoslovakijon.

Protesto nota buvo pasiųsta š.m. balandžio 19 d. Joje Čekoslovakijos užsienio reikalų ministerija nusiskundžia, kad Jungtinės Valstybės bei jų agentūros nepaliauja priešiškai veikusios prieš Čekoslovakų Respubliką, nepaisydamos to, kad tarp Čekoslovakijos ir JAV yra "normalūs diplomatiniai santykiai".

Komunistinė Čekoslovakijos ministerija protestuoja prieš senatoriaus Paul H. Douglas (dem. iš Illinois) sumanytą "operaciją" baliūnais leisti į Čekoslovakiją prieškomunistinius atsišaukimus. Tai esanti JAV "agresijos politika", kuriai valstybės departamentas paskyręs du milijonu dolerių.

Ši "provokacija", girdi, nedavė vaisių. Tada JAV valdžia bandė panaudoti kitokius būdus Čekoslovakijos liaudies "socializmo kūrybai" trukdyti, bet taip pat be pasisekimo. Pagaliau šiemet buvo išleista brošiūra, kaip pranešimas specialaus kongresinio komiteto, kuriam vadovavo atstovas Kersten. Šiame leidinyje dėstoma Amerikos žmonėms "esminiai faktai apie Čekoslovakijos istoriją" ir įrodinėjama, kad taikingas įvairių socialinių sistemų sugyvenimas esąs negalimas. Pragos užsienio reikalų ministerija savo notoje sako:

"Šis akiplėšiškas pamfletas yra lygios vertės, kaip biauriausieji fašistinės Goebbelso propagandos mašinos produktai. Jame nėra nieko kita, kaip melų ir šmeižtų krūva, nukreiptų prieš Čekoslovakiją su tikslu kurstyti neapykantą ir karo isteriką, žadanti kryžiaus žygį prieš komunizmą ir ruošti preventyvų karą prieš taiką mylinčias šalis".

Čekoslovakijos komunistinės ministerijos rašte daug pasakojama apie "profašistines" Kersteno ir jo bendradarbių pažiūras ir pabėgusius į užsienį Čekoslovakijos "išdavikus", kurie padėję Kersteno komitetui "fabrikuoti" parodymus prieš čekų ir slovakų "patriotus". Raštas baigiasi reikalavimu JAV valdžiai sustabdyti "kišimąsi į Čekoslovakijos vidaus reikalus" ir veiklą, nesuderinamą su "taikingos koegzistencijos principais".

Čekoslovakijos komunistai turi nemaža drąsos daryti tokius priekaištus Jungtinėms Valstybėms. Jie sulaužė visus JAV susitarimus su SSRS, liečiančius Čekoslovakiją. Ar ne jie padarė, su Rusijos bolševizmo parama, perversmą krašte, sugriaudami demokratinę jo santvarką? Ar ne jie sunaikino Čekoslovakijos piliečių laisvę ir teises, kurios buvo garantuotos žmonėms, išlaisvinus ją iš vokiečių okupacijos?

Washingtonas, žinoma, nekreips dėmesio į Pragos diktatorių "protestą". Bet įdomu, kad Čekoslovakijos komunistams labai parūpo kongresinio komiteto paskelbti faktai apie jų režimą.

Ta brošiūra (raportas Nr. 8), iš tikrųjų, yra gana menko turinio. Ji galėjo — ir turėjo! — būti daug rūpestingiau paruošta. Bet jau ir tai, kas brošiūroje paskelbta, b a d o a k i s Kremliaus bernams. Jie bijo dienos šviesos.

Vincas Krėvė priklauso visiems lietuviams!

VOKIEČIAI PRITARIA ADENAUERIO POLITIKAI

Sekmadienį buvo seimo rinkimai Rheinland-Palatinate valstybėje ir absoliučią daugumą — 51 iš 100 — laimėjo kanclerio Adenauerio vadovaujama krikščionių demokratų partija. Senajame seime ji turėjo 43 atstovus. Socialdemokratai turėjo 38 atstovus, dabar pravedė 36; laisvieji demokratai turėjo 19, dabar išrinko 13. Komunistai ir pronaciai neišrinko nė vieno.

Rheinland-Palatinate valstybėje yra labai stiprūs katalikai. Nuo karo pabaigos ją visada valdė krikšč. demokratai, bet iki šiol, neturėdami absoliučios daugumos, jie turėjo dėtis su laisvaisiais demokratais.

Pastarieji tikėjosi laimėsią daugiau vietų seime, kritikuodami Adenauerio susitarimą su Prancūzija dėl Saar srities. Pasirodo, kad ne; laisvieji demokratai prakišo sekmadienio rinkimuose k u o n e trečdalį mandatų.

Dviejų vietų neteko ir socialdemokratai, kurie kovojo prieš Paryžiaus susitarimus, liečiančius Vokietijos apsiginklavimą.

Tai buvo pirmieji rinkimai Vokietijoje, tuos Paryžiaus susitarimus patvirtinus. Nors federalinėje Vakarų Vokietijos valdžioje jie nieko nepakeičia, bet jų rezultatai reikšmingi: aišku, kad žmonės *pritaria* Adenauerio politikai.

Tai paskatins, gal būt, ir vokiečius socialdemokratus pakeisti savo nusistatymą apsiginklavimo klausimu.

Antra vertus, gerai, kad balsuotojams buvo suteikta proga pasisakyti vienaip arba kitaip. Jei visos partijos būtų pūtusios "į vieną dūdą", tai būtų gal pasižvejoję balsų komunistai, kovodami prieš apsiginklavimą. O dabar jie negavo nieko.

KODĖL VYKSTA?

Balandžio 27 dienos "Tiesoje" politinės ekonomijos katedros dėstytojas, komunistų partijos narys Šimkus, pasigyrė, kad jis vykstąs į kaimą vadovaujančiam darbui kolchozuose.

Aišku, jei Šimkus nebūtų komunistų partijos narys, tada jis kitaip pasielgtų. Jis vyksta kaiman ne žemės ūkio darbams, bet komunistinio mokslo skelbti ir daboti, kad visi komunistams paklustų.

Bolševikai negerbia dirbančiojo

Bolševikinis režimas savo propagandoje iškėlė darbininkų reikšmę ir dešimtis kartų akcentavo darbo pagarbą, tačiau, kaip ir visoje bolševikinėje sistemoje, taip ir čia, yra grynas melas. Viskas daroma atvirkščiai. Darbas pas bolševikus yra vergija, ir darbininkas yra padarytas tikru vergu, todėl nenuostabu, kad botagu verčiamas dirbti, jis tepadaro tiek, jog turtingoji Rusija yra tik vienas ubagynas. Kai rusai atvyko į Lietuvą, jie nustebo, kad ši maža šalis visko turi.

Bolševikai tuoj ėmė krauti viską į vežimus ir vežti, kad liaudies priešai, lordai iš Kremliaus, galėtų pasismaginti lietuviškais buržuaziniais gaminiais, kad galėtų ir kuriam stachanovininkui numesti trupinį, kad šis nemirtų badu.

Bolševikinėje sistemoje skurdas dėl to, kad žmogus visokiais mitingais ir propagandiniais lapais varomas arti, sėti, piauti. O viskas taip vyksta todėl, kad bolševikas neturi jokios pagarbos darbui.

Štai po kolchozus važinėjąs korespondentas Kiauleikis rašo, kaip kiaulių šėrėją įgavo jėgos, pagalvojusi apie visasąjunginį tarybos posėdį. Kitur vėl traktorininkas, kruvinais nudaužytais pirštais sukdamas varžtus, nebejaučia skausmo, pagalvojęs apie partiją ir kompartijos vadovėlį.

Ši nuolatinė darbo žmogaus pajuoka atima bet kokį norą dirbti ir todėl reikia visokių pirmūnų, melo, šantažo ir grasinimų, kad žmogus, nualintas ir užguitas, išpildytų normas.

Iš bolševikinių pranešimų atrodo, kad Chruščiovui pareikalavus, Pabaltijy kiaulės tuoj pavirs bekonais. Sovietiniai pageidavimai yra pasityčiojimas iš darbo žmogaus. Toks pat pasityčiojimas yra ir pageidavimas pakelti darbo našumą tiek ar tiek procentų. Pirmiausia reikia darbininkui duoti laisvę ir paskui reikia jam atlyginti. Dabar eiliniam Sovietų darbininkui nusipirkti marškinius reikia dirbti 22 kartus ilgiau, negu amerikiečiui. O už svarą cukraus reikia dirbti net 26 kartus ilgiau.

Todėl ir reikia rašyti, kad Vabalninkas neatremontavo tiek tai plūgų ar Kupiškis tiek tai akėčių. Laisvas Lietuvos ūkininkas neturėjo bėdų nei su raportais, nei su procentais, nei su šėrėjomis. Jam, kaip draugui Vaišnorai, nereikėjo vištų uždaryti į Stalino kampelį, kad žiemą nesušaltų.

Ką gali žmogus padaryti, dirbdamas už dyką ir dar niekinamas kai jam sakoma, kad tvirtybės, išminties ir sveikatos reikia semtis iš Lenino raštų ar partijos vadovėlio. Bolševikai privalo grąžinti darbui pagarbą, vieton išnaudoję darbininkus.

Kremliaus ponija sukurta darbininkų išnaudojimui ir niekinimui. Kartą ji žlugs su visais savo planais ir propaganda.

Iš mūsų veiksnių veiklos

— Lietuvos Steigiamojo Seimo 35 metų sukakties proga buvusiųjų jo atstovų, dabar esančių laisvajame pasaulyje, paskelbtas atsišaukimas į viso laisvojo pasaulio tautų atstovybes ir parlamentų narius išverstas į anglų, prancūzų, vokiečių, italų, ispanų ir portugalų kalbas. Minimasis atsišaukimas bus išsiuntinėtas laisvojo pasaulio kraštų parlamentarams.

— Numatomosios Keturių Didžiųjų konferencijos reikalais į Paryžių pasitarti Vliko pirmininkas buvo pakvietęs min. St. Lozoraitį, ALT ir LLK atstovus. Iš ALT gautas atsakymas, kuriuo jie reiškia pasitenkinimą Vliko pradėtaisiais žygiais ruoštis Keturių konferencijai, kuri, kaip atrodo, netrukus turės įvykti.

— Lietuvos ministeris Londone B. K. Balutis ryšium su numatoma Keturių Didžiųjų konferencija š. m. balandžio 29 d. kreipėsi į D. Britanijos užs. reik. ministerį McMillaną, išryškindamas Lietuvos nusistatymą dėl Sovietų agresijos ir prašydamas, kad nieko nebūtų padaryta, kas galėtų įteisinti arba užvilkinti Sovietų okupaciją Lietuvoje.

— Balandžio 30 d. Tuebingene posėdžiavo Baltų Taryba. Šį kartą jai pirmininkavo VT pirm. K. Žalkauskas. Iš lietuvių pusės dar dalyvavo URT valdytojas Dr. P. Karvelis, iš latvių — min. R. Liepinš ir A. Šildė, iš estų — pulk. Jakobsenas. Buvo tariamasi dėl bendros politinės padėties. Šiemet birželio mėn. deportacijas sutarta plačiau paminėti Berlyne. Taip pat nutarta įspėti visus laisvajame pasaulyje esančius pabaltiečius dėl bolševikų vykdomos Sierovo paruoštosios vad. "Sniego operacijos".

— Pavergtųjų Jungtinių Tautų Seimo sesija Europoje, turėjusi įvykti š. m. gegužės mėnesio gale Strasburge ar Paryžiuje, gautosiomis paskutinėmis žiniomis, atidedama vėlesniam laikui — greičiausiai į birželio galą ar į liepos pradžią. Strasburge turėjęs susirinkti posėdžių Europos Tarybos patariamasis seimas dėl britų parlamento rinkimų gegužės 20 d. savo sesiją atidėjo į liepos 5 d. (Elta)

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVAŠININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

Komunistinis auklėjimas

Rašo **Andrius Valuckas**

Komunistinis auklėjimas ir perauklėjimas turi tikslą sukurti grynai bolševikinio tipo žmones, aklai ištikimus Maskvai. Net jų tariama šio momento taikinga kalba tėra kantrus laukimas, kol užaugs komunistinė karta okupuotuose kraštuose.

Komunistai stengiasi visomis priemonėmis patraukti savo pusėn jaunimą, atitolinti jį nuo tėvų, pertvarkyti naujais pagrindais visą auklėjimą, išrauti su šaknimis buvusios moralės ir buvusiųjų papročių įtaką. Jie žino, kad, laimėję jaunimą, jie laimės ateitį, todėl jie nesigaili lėšų komunistiniam švietimui.

Naujai pertvarkytoje okupuotos Lietuvos ministrų Taryboje švietimo bei auklėjimo reikalais rūpinasi du ministrai: švietimo — St. Pupeikis ir kultūros — J. Smilgevičius — abu seni NKVD, rusų slaptos policijos tarnautojai bei bendradarbiai. Tokių "auklėtojų" žiniai pavestas Lietuvos jaunimas ne atsitiktinai; jis aiškiai nusako pačius pagrindinius komunistinio auklėjimo bruožus.

1. Auklėjimo uždavinys

Pirmosios bolševikų okupacijos metu, prieš Liaudies Seimo rinkimus, išleistoje Darbo Lietuvos Sąjungos platformoje apie auklėjimą tebuvo užiminta labai trumpai:

"Visapusiškas tautinės kultūros, meno, mokslo ir liaudies švietimo plėtimas". Tik tiek. Plačiau ir daugiau tyčia nebuvo pasakyta, kad žmonės nebūtų nugąsdinti prieš rinkimus.

Ne ką daugiau pasako ir bolševikinė konstitucija. Ten randame tokį auklėjimo apibrėžimą:

"Liaudies Respublikos kultūra ir auklėjimas yra nauji, demokratiški, tai reiškia tautiški, moksliški ir populiarūs. Svarbiausias liaudies kultūrinio lygio pakėlimo tikslas yra paruošimas asmenų tautiškai kūrybiniam darbui, likvidavimas fašistinės, feodalinės, priespaudos ideologijos ir išpopuliarinimas liaudžiai tarnavimo ideologijos". Matote, kaip nekaltai skamba!..

Kiek aiškiau pasisakoma kitame punkte:

"Turi būt skatinama moksliškai istorinė pažiūra į istorijos, ekonomijos, politikos, kultūros ir tarptautinių santykių aiškinimą".

"Literatūra... turi būt skirta tarnauti liaudžiai ir skatinti darbo entuziazmą liaudyje".

Komunistinė filosofija visose mokslo šakose ir literatūra nuvertinta iki pigios propagandos lygio — štai jums t i k r a s tų straipsnių vertimas iš užmaskuoto komunistinio tuščiažodžiavimo apie "demokratišką", ar "liaudies", ar "istorinį" auklėjimą.

Visiškai aiškiai auklėjimo tikraisiais uždaviniais pasisakoma griežtai slaptame švietimo ministro aplinkraštyje, kur, tarp kitko, taip rašoma:

"Auklėjimo sistema turi būti persunkta rytų, sovietine dvasia. Galima vadovautis tik pedagogine Sovietų Rusijos sistema".

"Vien tik materialistinė pasaulėžiūra gali būti mokoma".

"Naujas heroizmo aiškinimas turi būt įvestas: sovietų kareivis yra heroizmo simbolis".

"Kvaila kalbėti apie laisvę, niekas nėra laisvas".

"Kiekvienas mokytojas turi būt politiniai ištikimas, turi būt kovojantis komunistas".

Aiškesnio pasisakymo nereikia!

2. Pionieriai

Nuo šešių savaičių amžiaus iki 3 metų vaikai laikomi lopšeliuose. Praktiškai jau devynių dienų vaikai priimami į lopšelius, kad motinos galėtų eit dirbti. R. Hearst rašė, trumpai atsilankęs Maskvoj, kad motinos po gimdymo gaunančios dviejų mėnesių poilsį, bet tokia propagandinė informacija neatitinka tikrovei.

3 metų vaikai iki pradžios mokyklos laikomi vaikų darželiuose (Kindergarten), kur pradeda susipažinti su kariškais žaidimais ir komunistine ABC.

Tiek lopšeliai (jasli), tiek vaikų darželiai yra didelis palengvinimas sunkiai dirbančioms motinoms, kurios atsiima vaikus namon tik per savo laisvą dieną. Šitomis priemonėmis sovietai skatina gimdyti daugiau vaikų, lenktyniuoti su kitais kraštais gimdymo fronte, prisiauginti daugiau fanatiškų kareivėlių, komunistinės patrankų mėsos, pasaulio užkariavimui. Ne kitaip elgėsi ir Hitleris. (Bet ar ne panašiai darė anksčiau darė ir šiandien tebedaro įvairios religinės organizacijos? — *Red.*)

Pradžios mokykla yra ketverių metų, bet kaip kur kaimuose ji išplėsta iki septynerių metų, o miestuose iki dešimties metų, kas atitinka vidurinei mokyklai.

Pradžios mokykloje vaikai traukiami, spaudimu ir vilionėmis, į pionierius, kur jie papildomai auklėjami tarybinio patriotizmo, tarybinės meilės, kovojančiai kariško komunizmo dvasioje.

Tarybiniu patriotizmu suprantamas bolševikinės Rusijos garbinimas, meilė jos vadams, jos kariuomenei, jos įstaigoms ir visai policinei sistemai.

"Lietuvos Pionierius", — jų laikraštėlis, — duoda aiškesnį supratimą, kokios priemonės naudojamos vaikams bolševikinti. Be savo spaudos, jie turi savus knygynėlius, su verstais raštais iš rusų kalbos, susirašinėja su kitų komunistinių respublikų bei šalių pionieriais, lanko komunismą bei švietimą.

tinius muziejus ir paminklus, seka liaudies priešus.

Savo žaidimuose tie vaikai muša kapitalistus, amerikietiškus imperialistus, ir jie nedainuoja nei apie meilę, nei apie taiką, bet apie tikruosius komunizmo uždavinius — apie žudynes, apie karą, apie terorą.

Prie kariškai vaikiško žinksnio takto jie dainuoja:

"Mušim buržujus,
Ir juos žudysim,
Lupsim jų kailius,
Ir juos kankysim!
Cha-cha-cha..."

Kita panaši, ir jų iš seno mėgiama dainelė skamba taip:

"Šauk, mano mažas šautuvėli,
Šauk, mano mažas šautuvėli,
Šauk buržujus!.."

Antra vertus, jeigu tavo vaikai bolševikų mokykloje nepasiduos komunistinei propagandai ir doktrinai, jeigu jie klausys tėvų, tai jie turės nuolatos veidmainiauti mokykloje, meluoti, apsimesti, užsidaryti savyje, jaustis amžinai dvasiškai prislėgtais, lyg sakalėliai su palaužtais sparnais, be tikro jaunystės džiaugsmo ir su nuolatine baime jaunoje širdelėje, kad dėl jų neatsargaus žodelio, pionierių nugirsto, gali žūti tėvai, broliai, seserys — gali žūti visa šeima.

(Bus daugiau)

Kritika ir Polemika

L. DAMBRIŪNAS

Propaganda prieš mirusį

arba ką prel. Dambrauskas rašė ir ko nerašė prieš 40 m.

Dabartiniu metu, neturint sąlygų rašyti moksliškai, panaudojant šaltinius, literatūrą, nemaža rašoma iš atminties. Atsiranda nesenų istorinių įvykių naujų "pataisymų" bei "papildymų". Šitokiems rašytojams yra du pavojai — iškreipti tai, kas buvo teisingai aprašyta, arba kartoti senas tendencingas, dažniausiai poleminių straipsnių mintis.

Pastaruoju laiku kažkodėl iškilo prelato Dambrausko-Jakšto vardas ir tai, ką jis prieš keliasdešimt metų yra pasakęs. Liudas Dovydėnas, nebūdamas nei literatūros, nei juo labiau koks kultūros istorikas, randa reikalo ne tik kartoti kitų labai seniai padarytus neteisingus priekaištus, bet ir nuo savęs dar prideda "pataisymų". Dambrauskas buvęs parapinio galvojimo ir akiračio žmogus, tvirtinęs, kad "lietuvių tautai niekur taip nebus gerai, kaip parapijos globoje ir galingo caro prieškambaryje" (Naujienų literatūros priedas, Nr. 266). Savo straipsnyje apie Krėvę Dovydėnas Dambrauską priešpastato Krėvei, kuris vadavęs tautą "iš parapinės siaurumos".

Ta proga tebūnie leista ir man pridėti savo "papildymą" ir painformuoti Dov-ą, kad Dambrauskas su Krėve vis dėlto buvo geri bičiuliai. Krėvės šeima būdavo Dambrausko dažni svečiai, ypač per Kalėdas ar Velykas. Ne kieno kito, o Krėvės rekomendacija Šv. Ministerija išleido Dambrausko literatūros kritikas, ir ne kieno kito, o to paties Krėvės, kaip Humanitarinių mokslų fakulteto dekano, rūpesčiu tas fakultetas suteikė Dam-ui garbės daktaro titulą. Galėčiau dar priminti, kad ir neparapiniai matematikos fakulteto vyrai taip pat pagerbė Dam-ą garbės daktaro titulu, o pats Lietuvos universitetas garbės profesoriaus titulu.

Kyla klausimas, už ką gi ir Human. m. fakultetas, ir matematikos fakultetas, ir pati universiteto taryba taip gerbė Dam-ą? Ar už tai, kad jis buvo parapinio akiračio žmogus? Viena čia tėra aišku: arba Krėvė su savo kolegomis klydo nevertai gerbdami Dam-ą, arba Dov. klysta jį niekindamas. Išvadą pasidaryti palieku pačiam skaitytojui. Man pačiam tai kyla kitas, psichologinis klausimėlis. Kodėl Dovydėnui, kalbant apie Krėvę, nei iš šio, nei iš to atėjo noras žeminti Dam-ą ir prikaišioti jam caro prieškambarius? Atsakymas savaime peršasi, kad bene tam, kad prieš tamsuolį Dam-ą pats Dov. atrodytų šviesesnis.

Kai į Dov-o neparapinį kultūringumą reagavo kai kurie laikraščiai, jam atsirado gynėjas p. An. Rg. asmeny (žr. Naujienų literatūrinį priedą Nr. 272: Kai Zeusas pyksta).

An. Rg. straipsnis susideda iš dviejų dalių. Viena jų Dov. vertinamas kaip rašytojas ir ginamas nuo priekaištų, kad jis buvęs "Stalino deputatu". An. Rg. tikslina "formulavimą": esą Dov. nebuvęs Stalino deputatu, o tik bolševikų partijos CK parinktas ir įtrauktas į "liaudies seimo" deputatus.

Antra straipsnio dalimi An. Rg. ne tik pritaria Dov-ui, kad Dam-as "tenkinosi caro įnamių padėtimi" ir kad tai esąs plačiai žinomas faktas, bet ir dar nuo savęs duoda apie Dam-ą "papildomų informacijų", turinčių patvirtinti tą "plačiai žinomą faktą".

An. Rg. gerus norus ginti puolamąjį ar skriaudžiamąjį galima tik pagirti. Tačiau šie geri norai bent kiek nublunka, kai ginami tik kai kurie puolamieji ir skriaudžiamieji. An. Rg. sakosi Dam-ą gerbiąs. Bet už ką gi jį reikia gerbti, jei jis ne tik tenkinęsis caro įnamio padėtimi, bet ir, anot Dov-o, buvęs parapinio galvojimo ir akiračio saugotojas? An. Rg. iš tikrųjų nė šito priekaišto neneigia. Iš to norom nenorom tenka daryti išvadą, kad An. Rg. pagarba Dam-ui yra savotiška: ji gerokai skiriasi nuo pagarbos, skiriamos Dov-ui.

O dabar žodelis apie tas An. Rg. papildomas informacijas. Jas sudaro advokato Juozapo Kareivos pasakojimas apie D-ko politines pažiūras, kurios buvusios priešingos K-os pažiūroms. Kadangi K., nors save laikęs lenku, norėjęs, kad rusai išsinešdintų iš Lietuvos ir Lenkijos, tai An. Rg. daro išvadą, kad Dam-as to nenorėjęs, atseit tenkinęsis caro įnamio padėtimi.

Kad Kareiva norėjęs rusų išsinešdinimo iš Lietuvos ir Lenkijos, tuo galima tikėti, bet kad jis, save laikydamas lenku, būtų norėjęs nepriklausomos Lietuvos, tam neturime jokio pagrindo tikėti, bent iš An. Rg. pasakojimo to nematyti. Kareiva, kaip daugumas sulenkėjusių lietuvių, greičiausiai svajojo apie uniją su Lenkija. Bet Dam-as nebuvo unijos šalininkas, o iš to ir politinių pažiūrų skirtumas.

Galimas dalykas, kad Dam. įžiūrėjo didesnį pavojų iš lenkų pusės, negu iš rusų, nes prieš I pasaul. karą rusų įtaka Lietuvoje buvo žymiai silpnesnė, negu lenkų. Prisiminkim, kad Vilniaus miestas ir kraštas didžiąja dalimi jau buvo sulenkinti, kiti Aukštaitijos miestai taip pat buvo aplenkinti, o pačiame Lietuvos vidury nuo Kauno ligi Panevėžio buvo didelė sulenkėjusių lietuvių sala. Susidėjimas su lenkais vargiai būtų tą procesą sustabdęs. Štai kodėl Kareivos politinės pažiūros Dam-ui galėjo būti nepriimtinos, kaip ir Dam-o Kareivai.

Suprantama, kad daugelis ano meto lietuvių patriotų apie politinę Lietuvos nepriklausomybę nedaug tekalbėjo ne todėl, kad jos būtų nenorėję, bet todėl, kad laikė ją nerealiu, neįmanomu pasiekti dalyku. Juk jos dar neturėjo daug didesnė lenkų tauta. Tačiau sakyti, kad jie tenkinosi esama padėtimi dėl siauro parapinio galvojimo ar iš meilės carui, reiškia lengvapėdiškai sakyti netiesą.

Toliau norėčiau bent trumpai prisiminti, kaip atsirado ir ką reiškė Dov-o straipsny tas "įnamių" terminas, tas šiaudas, iš kurio priskaldomi vežimai. Dambrauskas anuomet smarkiai polemizavo su lenkininkais, nemokėjusiais ar nenorėjusiais skirti skirtingų lietuvių ir lenkų tautybių ir svajojusiais apie unijos atnaujinimą. Dam-o tezės tuo klausimu buvo jau seniai (1902 m.) labai aiškiai išdėstytos jo brošiūrose "Glos litwinów..." ir "Jedność czy separatyzm". Ten jis dėstė mintis, kuriomis mes nepriklausomybės laikais ir dabar tebegyvename. Dam. įrodė, kad lenkininkų formulė *gente lituanus, natione polonus* yra nesąmonė, kad dviejų tautybių į vieną suplakti negalima. Kitas dalykas yra tautų tarpusavio santykiai. Dvi ar kelios tautos gali gyventi atskirose nepriklausomose valstybėse, bet jos gali sudaryti ir vieną vienokios ar kitokios formos valstybę. Tačiau dviejų tautų susijungimas vienon valstybėn dar nepanaikina skirtingų tautybių. Iš čia žinomas Dam-o atsakymas: uniri possumus, unum effici non possumus. Susivienyti galime, vieną (tautą) sudaryti negalime.

(Bus daugiau)

Potvynis sprogus vamzdžiui

Pietinėje miesto dalyje esančiame plieno fabrike US Steel Corp. sprogo vandens vamzdis, kuris užtvindė pusę ketvirtainės mylios plotą aplinkui, ties Green Bay, nuo 79 iki 91 gatvės. Vanduo ėmė tvinti apylinkėje į pogrindžius, ir gyventojams teko iš ten gabentis lauk baldus. Nuostolių padaryta apie ketvirtadalis milijono dolerių.

Kazys Steponavičius-Stephens

Vadovauja "Pirmyn" Chorui 25 metus

Chicagos Lietuvių visuomenė ir "Pirmyn" choras rengia pagerbimo banketą K. Steponavičiui jo 25 metų "Pirmyn" Chorui vadovavimo proga. Benketas bus 1955 m. gegužės (May) 22 dieną Clearing Industrial Club, 6455 So. Central Ave., Chicago, Illinois. Pradžia 5 val. vak.

Būtų malonu, kad šiame parengime dalyvautų kuo daugiausia visuomenės, ypač kuri lanko "Pirmyn" Choro parengimus, Kazio paruoštus.

Norintieji įsigyti biletus, kreipkitės į Paul Miller, tel. CAnal 6-0117, Chicagos Lietuvių Draugijos raštinėj, iki trečiadienio vakaro, gegužės 18 d.

Komiteto Valdybos narys
P. Miller

— Ar jau aukojai šio vajaus metu tremtiniams gelbėti?

Laiškas Redakcijai

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius.
Išgydo kreivas akis be operacijos.
Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val.
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago.

Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis AGLINSKAI
GYDYTOJA-JAS IR CHIRURGĖ-GAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antrad. 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet.
Ketvirtad., penktad. 2-4, 6-9 popiet.
Šeštadieniais 10-2 val. popiet.
Tel. ofiso: PRospect 6-1795
Rezid.: GRovehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir penktadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Spec. smegenų ir nervų ligos.
Val.: antr. ir ketv. 7:30 iki 8:30 P. M.
Šeštad. 12:30 iki 4:00.
Kitomis dienomis tik susitarus.
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, sešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. Ofiso ir rezid. WAlbrook 5-3388
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2624 West 71st Street
(Kampas 71 & Talman Ave.)
Priėmimo valandos: Kasdien nuo 10-12 prieš piet; 1-3 p.p. ir nuo 6-9 vakare. Sekmadieniais tik susitarus.

Rezid. telef.: INterocean 8-8732
Ofiso telef.: INterocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val. p. p., ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiad. Šeštad 10-3. Kitu laiku — susitarus.

Rezid. tel.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PRospect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10—12 ryto ir 5—8 val. vak.
Šeštadieniais 10—2.

Tel.: ofiso GR 6-4322. Rez.: HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vakaro, išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12—4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. m. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Tel.: LA 3-4949, namų CE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas: PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

Tel. ofiso: CLiffside 4-2896
Rez.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų, šešt. 2-6 v. p.p., išskyrus sekmadienius.

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: GR 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef.: PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šeštadienį 2—4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šeštad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Tel.: ofiso ir rez. PRospect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1—3 popiet ir nuo 6—8 val. vakaro; šeštad. 1—4 popiet; trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIlltop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

Nesenstančios vertybės už mažą kainą

Ar jau turite šiuos veikalus:

1. William Shakespeare MACBETH. Didžiausio visų laikų dramaturgo garsiausia tragedija, poeto Kleofo Jurgelionio vertime. (Pirmieji užsisakę gaus šią knygą gražiai įrištą į kietus viršelius).
2. Miguel de Servantes PERSKYRŲ TEISĖJAS. Didžiojo ispanų klasiko "Don Kichoto" autoriaus komedija. M. Rastenio vertimas.
3. M. Arcibašev PAVYDAS. Psichologinė penkių veiksmų drama. Didelis įtempimas per visą veikalą.
4. Vsevolod Garsin KARĖS LAUKUOSE. Įdomūs rusų caristinės armijos kareivio atsiminimai. Parašyta labai gyvai ir intriguojančiai.
5. Paul Lafargue PASAKA APIE ADOMĄ IR JIEVĄ. Sulyginamosios mitologijos veikalas. Vertė P. Miškinis.
6. Erkman-Chatrian LAIKRODININKO ATSIMINIMAI. Prancūzų rašytojo apysaka iš Napoleono karų laikmečio.

Visas šias vertingas knygas gausite NAUJIENŲ administracijoje tiktai už $1.00. Atsilankykite ar siųskite money orderį nedelsdami, nes kai kurių iš šių knygų kiekis labai ribotas.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Ill.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. — CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET — CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET — CHICAGO 8, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT — CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET — CHICAGO 8, ILLINOIS

RAKANDAI

ILGIAU TARNAUS
GRAŽIAU ATRODYS IŠ
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PROGRESS FURNITURE Co
4181-83 ARCHER AVENUE
Tel.: LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje.
KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES
Naujausių madų, geryjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

BUICK'AS
LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį
COMPLETE AUTO SERVICE
4542-44 SO. WESTERN AVENUE — Tel.: CLiffside 4-0079

Sav. Stasys Dapkus, prityręs mechanikas turįs moderniausius įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo taip pat sureguliuoja motorą, kad tau piau naudotų benziną ir alyvą. Jis šioje srity dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

1% BONAS EXTRA UŽ SANTAUPAS

Pradedant naujus 1955-tus metus, CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION įsteigia NAUJĄ BONŲ SKYRIŲ. Šiame skyriuje, be mūsų nuolatinio aukšto dividendo, taupytojas dar gaus iki 1% extra bonusą. Ypatingai šis skyrius taikomas ir skiriamas vaikams bei jaunuoliams. Bet suaugusieji taip pat yra kviečiami juo pasinaudoti.

Kviečiame tėvus atidaryti bonų sąskaitą savo vaikams pačioje jų jaunystėje. Paaugusius atsiveskite į mūsų raštinę. Supažindinkite juos su taupymo svarba. Tegu jie patys, Jūsų priežiūroje, tvarko savo taupymo reikalus. Tai bus geriausia ateities dovana, kokią galite duoti savo vaikui. Jei norite platesnių informacijų, tai pašaukite arba patys atsilankykite į mūsų raštinę. CHICAGO SAVINGS yra pirmoji taupymo bendrovė visoje pietinėje miesto dalyje, kuri yra atidariusi tokį svarbų taupymo skyrių.

Padėkite taupomus pinigus į šią progresyvę, tvirtą — su viršum 14½ milijonų dolerių — taupymo bendrovę, kurioje visi indėliai yra apdrausti iki $10,000.00... Kur norimi pinigai taupytojams yra išmokami pagal pareikalavimą ir kur be pertraukos duodamas aukštas dividendas.

Indėliai padėti iki 15-tos šio mėnesio dienos gaus dividendą už pilną mėnesį.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 SO. WESTERN AVENUE — JOHN PAKEL, Prezidentas — Telef.: GRovehill 6-7575

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Iškėlė sovietų melą

Vietiniai angliškieji laikraščiai įsidėjo Lietuvos Konsulo Petro Daužvardžio kalbos ištraukas, pasakytos Lietuvių Prekybos Rūmų benkete geg. 14 d. Bismarck viešbutyje Chicagoje.

Laikraščiai pabrėžia, jog konsulas pažymėjęs, kad Sovietų tvirtinimas, jog Lietuva bei kitos Pabaltijo valstybės laisva valia įsijungusios į Sovietų Sąjungą, esąs grynas melas, nes sovietai tuos kraštus užgrobė jėga ir dabar valdo teroro pagalba.

Prisiminęs Austrijos nepriklausomybės atstatymą, Dr. P. Daužvardis pažymėjo, jog Lietuva buvusi pirmoji sovietų auka, todėl iš eilės turėtų būti jos nepriklausomybė atstatyta.

Laikraščiai pažymi, jog šis banketas buvęs skirtas Lietuvos Steigiamojo Seimo 35 m. sukakčiai pažymėti.

7 užmušti auto nelaimėse

Praeitąjį savaitgalį 7 žmonės Chicagos srityje buvo užmušti auto nelaimėse. Žuvusiųjų amžius svyruoja nuo 83 metų iki 4 metų. Pastarasis 4 metų vaikas Aloia, 2320 N. 74th, buvo pervažiuotas automobilio, kai jis išbėgo iš tarp dviejų pastatytų automobilių į kelią.

Vaikas mirė nuo širdies smūgio

14 metų vaikas Sh. Symak, 321 Kenilworth Avenue, Villa Park, susmuko ir mirė prie plaukiojimo baseino, Austin rotušėj, Lake St. ir Central Ave.

Sakoma, kad vaikas miręs nuo širdies smūgio.

— Vokietijoje 683 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vajaus metu!

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

Įvairios žinios

— Praeitais metais Chicagos pradinių mokyklų mokiniai vidutinišakį išleido po $14.62 daugiau už pusryčius mokykloje negu prieš 5 metus. Priežastis esanti mokyklų viršininko Nickel padarytoji sutartis su jo kampanijos draugu J. W. Dunbar maistui pristatyti.

— Du šešiolikmečiai vaikai Naperville, Ill., "žaidė" revolveriais — kas greičiau ištrauksiąs revolverį. Pasėka buvo ta, kad vienas vaikas pašovė kitą, kuris turėjo būti nugabentas į ligoninę su kulka pilve.

— Apie 100 moterų Chicagoje buvo susirinkusių į Liberace "fanatikių klubą" paminėti šio moterų gerbiamo pianisto gimtadienio, tikėdamos, kad ta proga išgirs bent per telefoną Liberace balsą. Tačiau dideliam jo garbintojų nuliūdimui tepaskambino telefonu jo "labai privatinė" sekretorė, kuri padėkojo šioms garbintojoms ir pasakė, kad Liberace joms parašysiąs padėkos laišką. Buvo susirinkusių moteriškių pradedant 1 metų amžium.

600,000 naujų darbų

Skaičiuojama, kad, įsteigus Calumet — Sag kanalą, dar labiau išsiplės pramonės galimybės Chicagos srityje. Atsirasią apie 600,000 asmenų darbų. Tai vėl savo keliu padidinsią Chicagos bei jos apylinkių gyventojų skaičių 2 milijonais.

Plėšia per akis

Ginkluotas banditas atėmė iš Miss Colucci $900.00, kai ši dirbo raštininke moterų drabužių krautuvėje, 12 W. Madison St., Tuo metu buvo keletas pirkėjų krautuvėje, bet nė vienas šio apiplėšimo nepastebėjo.

*Chicagiečiams susisiekimo nelaimės kiekvienais metais kainuoja $40,000,000. Kiekvienos nelaimės metu jūs užmokate savo dalį. Padėkite sumažinti tą milžinišką sumą, įstojant į "Crusade for Traffic Safety"

TRUMPAI

★

— **Lietuvos konsulas Dr. P. Daužvardis** kalbės Lietuvos Steigiamojo Seimo sukaktuvių minėjime sekmadienį, gegužės m. 22 d., 2 val. p. p., Lietuvių Auditorijoje.

— **Rapolas Skipitis** išvyko į Steigiamojo Seimo 35 metų sukaktuvių iškilmes Toronte, Kanadoje.

— **K. Augustas,** "Naujienų" redaktoriaus pavaduotojas, su žmona grįžo iš atostogų, kurias praleido Amerikos pietuose.

— **Kompozitorius Vl. Jakubėnas** buvo nuvykęs su "Dainavos" ansambliu į Clevelandą, kur jis drauge su vargonininke Mondeikaite akompanavo fortepionu, "Dainavai" atliekant J. Žilevičiaus Vytauto Didžiojo kantatą, per bendrą "Čiurlionies" ir "Dainavos" ansamblio sukaktuvių minėjimą, įvykusį gegužės 15 d. Buvo laukiama atvykstant į šį minėjimą ir patį kantatos autorių J. Žilevičių, tačiau jis turėjo pasilikti Elizabeth, N. J., kur jis vargoninkauja lietuvių parapijoje, ryšium su tos parapijos šventė.

— **Jaunimo Taryba** nutarė š. m. rugsėjo 11 d. Chicagoje suruošti jaunimo šventę. Tokio pobūdžio šventė įvyks pirmą kartą Chicagos jaunimo tarpe, todėl ji prašo visas organizacijas ir pavienius asmenis šią datą rezervuoti minėtajai šventei.

— **Julija Vailokaitytė** pabaigė socialinių mokslų studijas Lojolos universitete, įsigydama magistro laipsnį.

— **Jonas Vaznys,** kuris buvo kilęs iš Kelmės vls., staiga mirė Oak Forest senelių prieglaudoje, sulaukęs 70 metų amžiaus. Šis žemaitis suteikė daug tautosakinės medžiagos tautosakos rinkėjui Juozui Būgai. Kiek anksčiau Oak Forest prieglaudoje mirė iš Baisogalos kilęs Jonas Bernotas.

— **Solistė dainininkė Pr. Bičkienė,** paskutiniuoju laiku atkreipusi į save dėmesį savo muzikaliu ir kultūringu dainavimu, ir turėjusi daug sėkmingų pasirodymų praeitą sezoną, yra jau pakviesta eilei koncertų kitam sezonui. Rugsėjo 18 d. ji dalyvauja Balfo dešimtmečio minėjime Los Angeles, Kalifornijoje; spalio mėnesį ji dainuos Bosotne, Mass., tenykščio Radijo Klubo ruošiamame koncerte. Dabar, birželio 4 d. Pr. Bičkienė drauge su Chicagos vyrų choru vyksta į Torontą (Kanadoje).

— **A. Kučiūno muzikos studijos** metinis mokinių pasirodymas — rečitalis įvyks ateinantį sekmadienį, geg. 22 d., 2:30 val. popiet, Chicagos universiteto International House patalpose, 1414 E. 59th St. Ryšium su 200 metų Mozarto gimimo sukaktimi studija 1956 m. ruošiasi pastatyti savo jėgomis vieną Mozarto operą.

— **Uršulė Žukauskienė,** išbuvusi 10 dienų Šv. Kryžiaus ligoninėje po akies operacijos, pereitą šeštadienį grįžo namo į Palos Heights. Ligonė tebėra Dr. Ald. Juškaitės priežiūroje. Operacija nusisekė, bet praeis kiek laiko, kol p. Žukauskienė sustiprės. Susilaukė daug lankytojų bei linkėjimų iš draugų.

— **Adv. Konnie T. Savickas** šiuo metu lankosi Dominikonų respublikoje. Netrukus grįš į Chicagą, kur jis turi valdžios darbą.

— **Kun. Valadkos** veikalo POPIEŽIAI IR LIETUVA Naujienų administracijoje yra papildomai gautas nedidelis kiekis. Norintieji šį įdomų veikalą įsigyti — pasiskubinkite. Kainuoja $2.50; kietais drobiniais viršeliais $3.

—NEPAMIRŠKITE prieš pirkdami RAŠOMAS ar SIUVAMAS MAŠINAS pasiteirauti pas J. KARVELĮ, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. YArds 7-0677. Čia pat taisomos įvairios mašinos prityrusio specialisto. (Sk.)

— Savo auka palengvink senelių sunkias tremties dienas!

Muziko 25 m. veiklos sukaktis

KAZYS STEPONAVIČIUS,
Pirmyn Choro dirigentas

Jau praėjo 27 metai su viršum, kai pirmą kartą "Naujienose" rašiau apie jauną ir talentingą muziką K. Steponavičių. Buvo tai 1928 metų spalio 19 d. "Birutės" Choro veiklos proga. Tuomet irgi kviečiau dailės mylėtojus į Birutės 22 sezono atidarymo koncertą.

Šiame koncerte "Birutė" dainavo prie naujo vedėjo K. Steponavičiaus. Publikos pilnutėlė Lietuvių Auditorija nuoširdžiai sutiko jaunąjį dirigentą ir šiltais aplodismentais lydėjo kiekvieną "Birutės" atliekamą kūrinį. P. Steponavičiaus gabumas chorvedystės srityje buvo greitai pažintas ir įvertintas.

Po to pirmojo pasirodymo "Birutės" sezono atidaryme (šiame koncerte svečias solistas buvo žymusis tenoras Juozas Babravičius) K. Steponavičius su "Birutės" Choru pastatė dviejų veiksmų operą "Bailų daktarą", Miko Petrausko "Birutę" ir "Kaminkrėtį ir malūnininką", o koncertine forma operą "Cavalleria Rusticana". Šiame koncerte pasirodė ir simfoninis orkestras, paties Steponavičiaus suorganizuotas ir vedamas.

Po dviejų metų gražios darbuotės "Birutės" chore 1930 m. K. Steponavičius pradėjo vadovauti "Pirmyn" Chorui.

Retą, tur būt, lietuvių tarpe rasime muziką, gal kito tokio iš viso ir nebeturime, kuris 25 metų laikotarpiu būtų atlikęs tokius didelius darbus, kokius atliko mūsų Kazys Steponavičius. Retas mūsų muzikų būtų aukojęs tiek savo energijos, padėjęs tiek rūpestingumo ir ėmęs tiek atsakomybės savo veikloje, kaip šis Amerikoj gimęs ir augęs lietuvis. Kazio Steponavičiaus nuopelnai per dainą ir muziką įskiepyti ir išlaikyti lietuvybę mūsų jaunime yra dideli ir brangūs. Tektų prirašyti nemenką knygą, kad atpasakotume bent kiek plačiau, kokius darbus p. Steponavičius yra atlikęs per tuos 25 metus su "Pirmyn".

Šia proga noriu tik trumpais bruožais priminti, kad jo gabumų ir energijos dėka "Pirmyn" Choras pastatė 40 įvairių lietuvių ir kitų kompozitorių sukurtų operečių. Buvo pateikti 6 trijų didžiųjų operų spektakliai. Viskas buvo atlikta lietuvių kalba. Be šių perstatymų, K. Steponavičius su "Pirmyn" kiekvieną sezoną dar davė bent du savus koncertus. Negalima praeiti nepasakius, kad "Pirmyn" su p. Steponavičiu mielai dalyvaudavo lietuvių tautiniuose parengimuose, taip pat ir kitose programose. "Pirmyn" Choras gražiai prisideda ir prie labdaros veiklos, ypač remdamas Balfo darbuotę, atlikdamas Balfo naudai programas. P. Steponavičius su "Pirmyn" ne kartą koncertavo New Yorke, Detroite, Clevelande ir kituose miestuose JA Valstybėse, lankė ir Kanadą, kur be koncertų, dar davė kelių operečių spektaklius.

O ką galima pasakyti apie "Pirmyn" į Lietuvą 1938 metais sumanymą ir įvykdymą. Čia irgi pono Steponavičiaus didžiausias nuopelnas. "Pirmyn" choro nariai, daugiausia Amerikoje gimę jaunuoliai, pamatę Lietuvą ir nors truputį pažinę jos grožį ir kultūrą, prisirišo dar daugiau prie lietuviškos dainos, prie lietuvių veiklos.

Chicagos lietuviai veikėjai sutinka, kad Kazys Steponavičius ir jo ilgų metų veikla muzikos srityje užsipelno gilios pagarbos. Džiugu, kad yra susidaręs iš visuomenės komitetas atitinkamai paminėti Kazio Steponavičiaus 25 metų darbuotę su Pirmyn Choru. Šis veikėjų komitetas gerai žino, kad yra daug lietuvių, kurie šia sukakties proga irgi norėtų pagerbti p. Steponavičių.

Todėl šiam tikslui ir yra rengiamas pagerbimo banketas, kuris įvyks sekmadienį, gegužės 22 d., Clearing Industrial Club, 6455 S. Central Avenue. Šio banketo programos vedėjas bus vienas iš Chicagos populiariausių veikėjų, p. Dan Kuraitis. Banketo rengimo komisijos pirmininkas yra artistas Algirdas Brazis, kuris nemaža yra pasirodęs "Pirmyn" veikloje, p. Steponavičiui vadovaujant. **Nora Gugienė**

Kelionė po Lietuvą Chicagoje

Gegužės 14 d. 7 v. v. susirinkę į Lietuvių Auditoriją asmenys turėjo progos "pakeliauti po Lietuvą", tikriau sakant, pamatyti ekrane Lietuvos gamtos vaizdų, kurių daugelis nematė prieš dešimt metų su viršum, o kiti ir keturiasdešimt ir daugiau metų. Prof. St. Kolupaila pademonstravo apie 300 vaizdų, daugiausia rytinės Lietuvos. Buvo parodyta gražūs Lietuvos ežerų, upių paveikslai, dažnai kartu su keliautojais baidarėmis, taip pat kiek ir šiaip Lietuvos gamtos vaizdų. Susirinkusieji Lietuvos vaizdus sekė su dideliu dėmesiu.

Prof. Kolupailos vaizdų demonstravimas su paaiškinimais sudarė dalį Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje suruoštojo pobūvio programos. Kitą, meninę, programą atliko solistas dainininkas B. Jančys, padainavęs keletą dainų, akompanuojant J. Švedui, ir A. Paukščio styginis kvartetas, pagrojęs 3 muzikos kūrinius. Priedui iš New Yorko atvykęs B. Račkauskas padeklamavo vieną Lietuvos upių baladę. Susirinkusieji buvo patenkinti pateiktąja programa.

Po programos buvo užkandžiai, kurių metu buvo progos draugijos nariams bei svečiams savo tarpe pasikalbėti bei pabendrauti. Tvarką vedė draugijos pirm. M. Krikščiūnas ir prof. J. Šimoliūnas.

Pobūvio pelnas skiriamas nedarbingiems draugijos nariams paremti. **S.**

Cicero

Jaukšai ir Valančiai

K. Jaukšas, 1822 S. 48th Ct., atsisakė savo pastovaus darbo ir dabar laiką leidžia, besidarbuodamas apie savo ir savo žento namus. Jis turi gerą pagelbininkę savo žmoną.

Kazimieras Jaukšas yra kilęs iš Vilkaviškio. Šį kraštą pasiekė 1898 m. Apie 20 metų dirbo Scrantono apylinkės anglių kasyklose. Tenai susipažino su panele Antanaite, kurią vėliau vedė. Jų šauni vestuvių puota įvyko 1912 m.

1925 m. Jaukšai atsikėlė gyventi į Cicero ir čia pasistatė namą. Juodu išaugino gražią dukterį, kuri būdama gabi mergaitė savo laiku buvo apdovanota tam tikra premija už gabumus. Ji ištekėjo už Antano Valančiaus. Šiuo metu jaunieji Valančiai augina dvi dukras, kurių vyresnioji lanko Marijos aukštesniąją mokyklą, o jaunesnioji — Šv. Antano parapijos pradžios mokyklą.

K. Jaukšas yra darbo žmogus. Jis teigia, kad jam be darbo sunku gyventi. Tad jis ir netinginiauja. Reikia aptvarkyti du namus. Triūsia žmogus, bet ir padaro. Viską taip gražiai sutvarko, kad net miela žiūrėti.

K. Jaukšas ir jo žmona yra SLA 301 kuopos nariai. Jie reiškiasi ir kitose lietuvių draugijose. Aš jiems linkiu dar daug metų nepailsti. **K. P. Deveikis**

POVILAS TAUTVAIŠA IR ALBERT SANDRIN CHICAGOS PIRMENYBIŲ NUGALĖTOJAI

Š. m. gegužės 12 d. (ketvirtadienį) buvo sužaistos paskutinės dvi nebaigtos partijos, būtent, tarp brolių Sandrinų ir Turjanskio — Czernieckio. Turnyro favoritas Albert Sandrin — netikėtai pralaimėjo prieš savo brolį Angelo ir tuo būdu, likęs su 1½ taško, pasidalijo I ir II vietą su Tautvaiša, o Turjanskis pasiekė prieš Czernieckį tik lygiąsias. Galutina padėtis yra tokia: 1-2. P. Tautvaiša ir Albert Sandrin su 7½ taško, 3-4. Henin ir Fischheimer su 5 taškais, 5-6. Cohen ir Buerger su 4½ taško, 7-8. Turjansky ir Angelo Sandrin su 3½ taško, 9-10. Golec ir Czerniecki.

Turnyro vadovybė ateinantį penktadienį nutars, ar P. Tautvaiša ir Albert Sandrin bus pripažinti Chicagos šachmatų čempijonais, ar jiems teks sužaisti matčą iš kokių 4 partijų.

Įdomu, kad visi 10 dalyvių, kaip matyti iš lentelės, susiskirstė poromis — nėra žaidėjo, kuris tik pats vienas turėtų tam tikrą taškų skaičių.

Du kartu iš eilės laimėjusiam Chicagos pirmenybes Miroslavui Turjanskiui 7 ir 8 vietų pasidalinimas reiškia didelį nepasisekimą, tuo tarpu, kai Fischheimer turi būti visai patenkintas savo rezultatu.

Pažymėtinas ypatingas brolių Sandrinų "fairness" elgesys: juk Angelo būtų užtekę, kad ir geresnėje padėtyje, pasiūlyti savo broliui lygiąsias, ir Albert būtų "švariai" išėjęs į pirmą vietą! Ypač, kad pačiam Angelo pusė taško neturėjo svarbios reikšmės: užuot pasidalijęs 7-8 vietą, jis būtų taip pat "švariai" išėjęs į 8.

Perkūniečiai — šachmatininkai džiaugiasi savo meisterio, P. Tautvaišos, stambiu laimėjimu ir linki jam taip pat gerai pasirodyti neužilgo įvyksiančiame 31-ame metiniame Trans-Mississippi turnyre. **A. Zujus.**

— Mažieji lietuviukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo auka!

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

REIKALINGI virtuvės pagelbininkės,-ai, indų plovėjos,-jai, sidabro valytojos,-jai ir porteriai. Geras atlyginimas plus maistas. Employes Entrance, 71 East Madison Street

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

REIKALINGA STENOGRAFĖ
Įvairus bendras raštinės darbas
Amžiaus riba nenustatyta.
Teiraukitės:
CONTINENTAL SAVINGS
4559 So. Paulina Street

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDUODAMA drabužių siuvimo, taisymo ir valymo dirbtuvė. Per 20 metų išvystytas biznis. Pardavimo priežastis — vienai moteriai persunku.
LA 2-0396

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir Įrengimai

PARDUODAMA GE skalbiama mašina, 9x15 žalias kilimas, studio couch, merg. dviratis ir kt. 7113 S. Harvard.
HUdson 3-6821

FARMS FOR SALE
Ūkiai Pardavimui

80 AKRŲ farma. Pusė dirbamos žemės. Didelis miško sklypas. Geri pastatai. Modernus namas. $5,500.
A. Olscheske, New Lisbon, Wisconsin

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:
JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill
Tel.: WAlbrook 5-5671

AGENTŲ IR BROKERIŲ DĖMESIUI
Prieš draudami kitur, pasiteirauokite pas mane. Pirmaeilės kompanijos —aukščiausi komisai. Savi pas savus

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

DIDELIS namų, biznių, apartmentų, sklypų pasirinkimas. Sudarome morgičius, paskolas, nuosavybių dokumentus. Nemokamai teikiame informacijas ir patarimus. Teirautis pas:
Z. UMBRAŽŪNAS
F. H. Halvorsen Co.
3145 W. 63rd St. HEmlock 4-4300
POrtsmouth 7-2009

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus
KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
WAlbrook 5-5030 — RE 7-7321 (vak.)
PRospect 8-3579 (vak.)

KAS perkant arba parduodant namus norite sąžiningo ir lietuviško nuoširdaus patarnavimo kreipkitės į:
VENTA REAL ESTATE
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: LAfayette 3-3881
Kasdien: 9-12 ir 4-7 val. vakaro.
Šeštadieniais 9 ryto iki 8 val. vak.
Trečiadieniais uždaryta.

3 ERDVŪS butai ir puiki tuščia krautuvės patalpa 20x26 pėdų. Tinka bet kokiam bizniui. Galima tuojau užimti. Namas ir garažai mūriniai. Rinktinė Cicero vieta. Įkainuota greitam pardavimui — tiktai $25,000.

2 butų po 6 didelius kambarius, mūrinis namas Marquette parke. Uždari porčiai. Kaina $27,000.

2 butų, 3 ir 6 kamb., švarus, tvarkingas, medinis namas Ciceroje Naujas automatiškas šildymas alyva. Rami vieta, toliau nuo fabrikų. $15,000. Paskubėkit — nesigailėsite.

Idealus pirkinys didelei šeimai, 6 kambarių solidus bungalow su atskiromis pajamomis. Autom. šildymas karštu vandeniu gazu. Marquette parke. Proga įsigyti už $19,000.

Didingas mūr. 2 aukštų 5 butų namas Brič̌porte, $200 mėn. pajamų. Kaina $17,500.

P. LEONAS
REAL ESTATE
2444 W. 63rd St.—antras aukštas
PRospect 8-0097

2 BUTŲ MURINIS
Du po 6 kambarius ir 2 kambarių butas beismonte. 35 pėdų lotas. Garu šildymas, stokeris. 2 automobilių garažas. Pakeliamos durys. Naujas stogas. Plastinė čerpių maudynė. Netoli 65th ir Honore St. Tiktai $22,000. Susitarimui telefonuokit Mr. Nielsen, F. H. Halvorsen Co., 3145 W. 63rd St. HEmlock 4-4300

DVIEJŲ aukštų mūrinis, oktagon-priešakys. 2 butai po 5 kambarius. Puikus, didelis miegamasis. Užuolaidos. Du kambariai beismonte. 2 automobilių mūrinis garažas. Iš savininko. 1735 NO. TRIPP

CICERO SPECIALUS 2 BUTŲ MŪRINIS BUNGALOW, arti 56th ir 22nd St., 3-4 kamb. Pajamų $100 mėn. plus butas. $21,900. $6,000 įmokėti. Svoboda, 6013 Cermak Rd. BIshop 2-2162

PAJAMAS nešantis namas, 5 kamb. ir 4 kamb. Kaina $13,500. Apžiūrėti pagal susitarimą. 6807 So. Marshfield. REpublic 7-1666

RESORTS AND VACATIONING
Kurortai ir Atostogų Vietos

PRALEISKITE vakacijas gražioje vietoje prie gero žuvingo ežero. Vasarnamiai prie pat ežero kranto, įrengti su visais patogumais. Maudynė ir vaikams žaisti aikštelė. Norėdami užsisakyti vietą, rašykite iš anksto
AGNES & STEVE'S RESORT,
Townsend, Wisconsin

PAINTERS AND DECORATORS
Maliavotojai ir Popieriuotojai

JONAS PLEIRYS
DAŽYTOJAS - KONTRAKTORIUS
Dažome naujus ir senus namus iš oro ir vidaus. Restoranus, sales ir kt.
Skambinkite: PRescott 9-0225
10046 S. LOWE AVE., CHICAGO

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

NORINTIEJI GYVENTI GRAŽESNIUOSE NAMUOSE, DĖL PERTAISYMO, ATNAUJINIMO IR PAGRAŽINIMO NAMO, VISADOS KREIPKITĖS PAS
PAUL R. RAMOŠKA BROS.
Masons-Carpenters and General Contractors
Darbas atliekamas gražiai ir sąžiningai.
7300 S. Talman Ave., Chicago 29, Ill.
PROSPECT 6-2439

KONTRAKTORIUS
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street Chicago 16, Ill.
A. GINTNERIS, pirmininkas
V. PETRAUSKAS, statybos vedėjas.
CH 3-1535
Lietuvių Statybos Bendrovė stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.

SAVE
$22.00
HOOVER SPECIAL
ONLY $44.50
COMPLETE WITH TOOLS
(FORMERLY $66.50)

● New cleaning tools
● Power cleaning—all you do is guide it.
● It beats as it sweeps as it cleans.

One of the finest cleaners ever made — the famous Hoover SPECIAL — completely re-manufactured at the Hoover factory with many new parts and brand new cleaning tools. Never so much cleaning power for so low a price. Backed by Hoover with a Full Year Guarantee. See it today!

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE CO.
5115-5123 S. Kedzie Ave. PRospect 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS